

Môcť tak ísť na pizzu...

V rozhovore pre lokálny argentínsky denník sa pápež predstavil v svojej „civilnej“ podobe

str. 2

Milosrdenstvo nie je slabosť

Kardinal Jozef Tomko:
Fenómén
prenasledovania
kresťanov narastá

str. 13

Cez Rebrík bližšie k Bohu

So šéfredaktorkou
Katarínou Jantákovou
o jubilujúcom časopise
pre deti

str. 20

Ísť za

Kresťanstvo sa objavilo na scéne sveta ako prevratná novosť. Ježišova „programová reč“ na Vrchu so zdôrazňovaným „No ja vám hovorím“ poobracala všetko na ruby, rozvrátila dovtedajšie myslenie. Zdanlivé i skutočné oxymorony Ježišovho učenia zbúrali staré dobré istoty, stupnice hodnôt, pohodlné triedenia, taxatívnosť zákonov, dokonca aj predstavu Boha, keď ho z nebies priniesol na zem. A to všetko bez toho, že by sa pominula čo i len „čiarka zo Zákona“ (Mt 5,18).

Novosť Ježišovho učenia však zapálila svet, a to aj napriek na prvý pohľad mnohým nepohodlným, či až neprijemným pasážam. Pravda totiž vždy pohýna vpred a v spojení s Kristom ponímanou a predkladanou láskou ponúka nové horizonty a priam vyzýva ísť za.

Všimli ste si? Ísť za, nie zúčastniť sa. A v tom spočíva večná aktuálnosť, stála novosť kresťanstva. Toho kresťanstva, ktoré vďaka zdanlivým protirečeniam a „nepohodlnostiam“ oslovuje ľudí, zapáľuje svet.

No súčasný svet akosi nehovorí. Kde-tu tlie, kde-tu sa zablyсне rýchly plamienok, no, žiaľ, zväčša je to len pahreba. Chýba jej kyslík. Kyslík ísť za.

Predseda Pápežskej rady pre medzináboženský dialóg kardinál Jean-Louis Tauran v súvislosti s radikalizáciou islamu vyzýva na dialóg. Hovorí: „Naozaj nie je iná alternatíva: Buď vojna, alebo dialóg.“

Má pravdu, neodškriepiteľnú pravdu. Lenže tu sa vynára otázka: Kto má viesť onen dialóg? Najmä z „našej“ strany. Isto, na najvyššej úrovni sú to študované hlavy znalé kresťanskej i islamskej teológie.

Daniela Perflerová: *Sám v dave*

Lenže je tu ešte iný dialóg. Ten by sa mal viesť aj na nižších, priam osobných úrovniach. A tu sa prst dotýka rany. Tu už totiž nejde o akýsi alibizmus či očakávanie diplomatických zručností kardinálov, nuncií, teológov či politikov. Tu už hovoríme o osobnom dialógu, ktorý, paradoxne, vôbec nemusíme viesť s nejakým moslimom. Hovoríme o dialógu v našom vnútri, v srdci.

Má však kto povstať z onej pahreby kresťanstva a pustiť sa nie do filipiky, ale do serióznej dišputy? Sme schopní ponúknuť nejakú novosť, máme s čím udiviť? Lebo chlítiť zo seba s chladnou presnosťou zdedené či naučené frázy,

monotónne opakovať gestá, ponúkať kliše – to je len výpredajová akcia, udržovanie pahreby, akési kresťanské úradníčenie. Chýba tam ísť za, chýba tam popasovanie sa s „nepohodlnosťou“ Kristovho učenia, ktoré však jednoznačne zapáľuje svet.

Alessandro Pronzato hovorí, že „*nám chýba fantázia*“, a tak vlastne len „*una-vene opakujeme pravdu, ktorú si ustráchané strážiame*“. Má pravdu. No predovšetkým nám chýba odvaha. Odvaha prijať stálu novosť Ježišovej reči na vrchu. Netreba ju aktualizovať. Stačí ju aplikovať.

PAVOL PRIKRYL

Myšlienka čísla:

Vôbec by nebolo treba vykladať kresťanské učenie, keby žiaril sám náš život. Nebolo by treba brať na pomoc slová, keby dostatočným svedectvom pre svet boli naše činy. Keby sme my kresťania žili tak, ako by sme mali, pohanské deti by sa na nás dívali s väčším úžasom ako na tých, ktorí konajú zázraky

Sv. Ján Zlatoústý

V rozhovore pre lokálny argentínsky denník sa pápež predstavil v svojej „civilnej“ podobe

Môct' tak íst' na pizzu...

Koncom mája poskytol pápež František obsiahly rozhovor novinárovi Juanovi Barrettovi z lokálneho argentínskeho denníka *La Voz del Pueblo* (Hlas ľudu), ktorý vychádza v meste Tres Arroyos. Uverejňujeme podstatnú časť rozhovoru.

Snímka: CTV

Snívali ste niekedy o tom, že budete pápežom?

Nie! Ani o tom, že budem prezident republiky alebo armádny generál. Niekomu sa o tom zdá, mne nie.

Uznávate, že na veľké množstvo ľudí pôsobíte ako magnet? Máte čosi navyše a prepožičiavate to pápežskému úradu.

Áno, viem, že ľudia... (*váha, stíši sa*). Spočiatku som nechápal, prečo sa to deje. Niektorí kardináli mi povedali, že sa im ľudia zverili: „Tomuto človeku rozumieme.“

Isto, pri audienciách sa usilujem uvádzať konkrétne príklady na veci, o ktorých hovorím. Aj pri dnešnej audiencii som vyprávaj epizódu o tom, ako som bol v štvrtej triede neposlušný. Ľudia tak chápu, čo chcem povedať. Usilujem sa byť konkrétny. To, čo nazývaš magnetizmom, je podľa niektorých kardinálov práve ona skutočnosť, že mi ľudia rozumejú.

Páčia sa vám generálne audiencie?

Áno, páčia sa mi v ľudskom aj v duchovnom zmysle, v oboch týchto zmysloch. Ľudia na mňa pôsobia blahodárne, takpovediac na mňa prenášajú pozitívnu energiu. Ako by sa môj život miešal so životom ľudí. Som psychologicky usporiadaný tak, že nemôžem žiť bez ľudí, nie som stvorený k mníštvu, preto som zostal tu, v tomto dome (*Dom sv. Marty*). Je to ubytovňa, kde je 210 izieb, štyridsať z tunajších „nájomníkov“ pracuje pre Svätú stolicu a ostatní sú hostia – biskupi, farári a laici, ktorí tu prichádzajú a ubytujú sa tu. A to mi veľmi pripieva. Vracat' sa tu, jesť v je-

dálni, kde je veľa ľudí, štyri razy v týždni sláviť svätú omšu, na ktorú prichádzajú ľudia zvonku, z farností...

To všetko sa mi veľmi páči. Stal som sa kňazom, aby som bol s ľuďmi, a ďakujem Bohu, že mi to zostalo.

Čo vám chýba zo života, ktorý predchádzal pápežskej voľbe?

Vyjsť si von. To mi naozaj chýba, ona pokojná chôdza ulicami. Alebo si vyjsť do pizzerie na dobrú pizzu (*smeje sa*).

Môžete predsa požiadať, aby vám ju doviezli do Vatikánu.

Áno, ale to nie je to isté, nemôžem si na ňu vyjsť. Celý život som chodil pešo. Keď som bol ešte kardinál, tešilo ma chodiť ulicami, jazdiť autobusom alebo metrom. Veľmi sa mi páči veľkomesto, v jadre som mestský človek. Nemohol by som bývať v malom meste ako je tvoje, aj keď, konieckoncov, Tres Arroyos nie je tak malé, takže – áno, mohol by som v ňom žiť. Nemohol by som žiť na vidieku.

Tu chodíte po meste?

Nie (*rozosmeje sa*). Jazdím do farností, ale nemôžem sa ísť prejsť. Predstav si, čo by sa strhlo, keby som sa objavil na ulici. Raz som si vyšiel autom len s vodičom a zabudol som zavrieť okienko. Bolo otvorené a ja som si to nevšimol. Nastal harmatanec... Sedel som vedľa vodiča, museli sme ísť ďalej, ale ľudia nám nechceli uvoľniť cestu. Prirodzene, veď predsa stretli pápeža na ulici...

To veľa vypovedá o vašom životnom postoji...

Je pravda, že tu mám povest' nedisiplinovaného človeka. Až tak nedbám na protokol, pretože je priveľmi odťazený, aj keď pri oficiálnych príležitostiach sa mu plne podriadam.

Môžete večer odpočívať, vypnúť?

Mám hlboký spánok, akonáhle sa položím na posteľ, zaspím. Spím šesť hodín. Bežne si idem ľahnúť o deviatej večer a skoro do desiatej si čítam. Keď mi začne slziť jedno oko, zhasnem a spím až do štvrtej ráno, keď sa sám budím podľa biologických hodín. Je pravda, že potom potrebujem siestu. Musím si cez deň pospať štyridsať minút až hodinu, vyzuť si topánky a natiahnuť sa na lôžko. Aj vtedy spím hlboko a budím sa sám. Keď vynechám siestu, ihneď cítim následky.

Čo si čítate pred spaním?

Teraz čítam knihu o svätom Silvánovi, významnom duchovnom majstrovi z vrchu Athos.

Vlani v lete ste pri návšteve Manily hovorili o dôležitosti slz. Plačete niekedy?

Keď vidím drámy ľudí. Ako nedávno, keď som sa dozvedel, čo sa deje ľuďom z národa Rohingya, ktorí na člnoch prichádzajú do thajských vôd. Keď sa priblížia k pobrežiu, dostanú potraviny a vodu a zasa ich vykážu na more. Takáto dráma ma dojíma. A potom choré deti. Keď vidím to, čomu sa tu hovorí „vzácné choroby“, vyvolané nepozornosťou k životnému prostrediu, zvieria sa mi srdce. Keď vidím tieto choré stvorenia, obraciam sa na Pána so slovami: Prečo ony, a nie ja?

Pohnutie prežívam aj vtedy, keď chodím do väzníc. Z troch Zelených štvrtkov, ktoré som tu slávil, som dva prežil vo väznici; raz vo väznici pre maloletých a druhý raz v rímskej väznici Rebibbia pre dospelých. Aj v iných talianskych mestách, ktoré som navštívil, som sa zastavil vo väzniciach, jedol som spoločne s väzňami... Zatiaľ, čo som sa s nimi rozprával, prišlo mi na um: Keď si pomyslím, že by som tu mohol byť aj ja! Nikto z nás totiž nemá istotu, že sa nikdy nedopustí zločinu, niečoho, kvôli čomu môže skončiť vo väzení. Vtedy sa pýtam, prečo Boh dovolil, že ja nie som vo väzení. Cítim bolesť nad tými, ktorí tam sú, a ďakujem Bohu, že tam nie som. No zároveň cítim, že je to akési konvenčné d'akovanie, pretože títo ľudia nemali možnosti, aké som mal ja, aby sa nedopustili onej hlúposti, ktorá ich dovedla do väznice. Vnútorne nad tým plačem a hlboko sa ma to dotýka.

Plačete tak, že vám tečú slzy?

Na verejnosti neplačem. Dva razy sa mi stalo, že už som mal plač na krajíčku, ale podarilo sa mi ho zadržať. Bol som veľmi dojatý, z očí mi vyklázlo pár slz, ale robil som, akoby nič, a po chvíli som si prešiel rukou po tvári.

Prečo ste nechceli, aby ľudia videli váš plač?

Neviem, zdalo sa mi, že máme pokračovať.

Kedy to bolo?

Pri dvoch príležitostiach; na jednu sa pamätám, na druhú už nie. Tá, na ktorú si spomínam, sa týkala prenasledovania kresťanov v Iraku. Hovoril som o ňom a bol som hlboko dojatý. Myslel som na deti.

Čoho sa bojíte?

Všeobecne sa nebojím. Som vcelku nebojácny, konám bez toho, aby som myslel na dôsledky. To ma niekedy privádza k veľkým bolestiam hlavy, pretože mi občas vyklázne nejaké to slovo navyše (*opäť sa s chuťou zasmaje*).

Čo sa týka prípadných atentátov, som v Božích rukách, a keď sa modlím, hovorím s Pánom a vravím mu: Pozri sa, ak sa to má stať, nech sa to stane. Prosím ťa len o jednu milosť: nech to veľmi nebolí (*smeje sa*), pretože sa bojím fyzickej bolesti. Znášam mravnú bolesť, ale fyzickú nie. V tom som veľký zbabelec. Nebojím sa síce injekcií, ale som radšej, keď nemusím cítiť fyzickú bolesť. Neznesiem ju, možno mi to zostalo od vážnej operácie pľúc, ktorú

Snímka: CTV

som prekonal, keď som mal devätnásť rokov.

Cítite sa pod tlakom?

Tlaky tu existujú. Každý človek pri výkone vlády vníma tlak. V tejto chvíli na mňa najväčšmi dolieha obrovské kvantum práce, ktorá tu je. Dodržiavam rázny pracovný rytmus, na ktorom sa prejavuje syndróm konca školského roka, ktorý sa tu uzaviera v júni. Tisíc vecí sa vŕši, jedna na druhú, a potom nastávajú ťažkosti. Navyše sú tu problémy, ktoré sa umelo vytvárajú kvôli tomu, čo som povedal, alebo čo som nepovedal...

Aj oznamovacie prostriedky si vezmú jeden výrok a vytrhnú ho z kontextu. Nedávno som vo farnosti v Ostii, neďaleko Ríma, zdravil ľudí. Starých a chorých ľudí zhromaždili do telocvične, prechádzal som medzi nimi a zdravil ich. Pritom som povedal: To je však smiešne – v mieste, kde sa hrajú deti, sú zrazu starí a chorí. Chápem vás, pretože sám som starý a mám svoje zdravotné problémy, tiež som trochu chorý. Deň nato stálo v novinách: „Pápež prezradil, že je chorý.“ Proti takémuto nepriateľovi nič nezmôžeš.

Viete o tom, čo vychádza v tlači?

Nie. Čítam len jedny noviny, *La Repubblica*, denník strednej triedy. Čítam ich ráno a za desať minút ich mám prelistované. Na televíziu sa nepozierám od roku 1990. Je to sľub, ktorý som dal Panne Márii Karmelskej v noci 15. júla 1990.

Malo to nejaké zvláštne dôvody?

Nie, povedal som si, že to nie je nič pre mňa.

Nedívate sa na zápasy družstva San Lorenzo?

Nie, nepozieram sa na nič.

A ako sa dozvedáte výsledky?

Jeden švajčiarsky gardista mi každý týždeň napíše výsledky aj klasifikáciu.

Boli by ste skôr Messi alebo Mascherano medzi pápežmi?

Neviem odpovedať, pretože sa nepozieram na zápasy a neviem odlíšiť ich hráčsky štýl. Messi tu dva razy prišiel, ale nič viac, nikdy som ho nevidel hrať.

Surfujete niekedy na internete?

Nikdy. Presne tak, ako som hovoril, keď ma skôr žiadali o rozhovor: Nie! Nikdy! Teraz som to, vďaka stavu milosti, prekonal. Predtým som zažíval hrôzu už len pri myšlienke na stretnutie s novinármi.

Ako sa z Vatikánu pozeráte na Argentínu?

Ako na krajinu mnohých možností a mnohých stratených príležitostí, ako to hovoril kardinál Quarracino. A mal pravdu. Sme krajina, ktorá v priebehu svojich dejín nevyužila mnoho možností. Pri všetkom tom bohatstve, ktoré máme, tu niečo nefunguje. Ako v tom rozprávaní o veľvyslancoch iných krajín, ktorí sa idú sťažovať Bohu, prečo dal Argentíne toľko rôzneho bohatstva a im len niektoré: buď poľnohospodárstvo alebo bane. Boh ich vypočul a povedal im: No prepáčte, ale aby som to vyvážil, dal som im aj Argentínčanov.

Sledujete argentínsku politiku?

Nie, vôbec. Dokonca som prestal prijímať argentínskych politikov, pretože som si všimol, že niektorí využívajú tieto stretnutia a spoločné fotografie. Aj keď je rovnako pravda, že iní hostia z Argentíny ani neprezradili, že za mnou prišli, dokonca sa ani nedali so

mnou vyfotografovať. Ale aby som tomu všetkému zabránil, prestal som so súkromnými audienciami. Keď prídu, idú na generálnu audienciu a tam ich pozdravím.

Neviem ani, ako pokračuje predvolebná kampaň a akí sú kandidáti. Viem si predstaviť hlavných kandidátov, ale neviem, aké je tam teraz napätie. Viem, že v primárkách v Buenos Aires vyhrala *Pro* (Propuesta Republicana), videl som to v novinách, vyšlo to dokonca v *La Repubblica*.

Teší vás, keď vás definujú ako pápeža-chudáka?

Keď k tomu dodajú ešte nejaké iné slovo, tak áno. Napríklad „chudák človek“ (*s chuťou sa smeje*). Chudoba stojí v strede evanjelia. Ježiš prišiel, aby kázal chudobným ľuďom. Keď evanjeliu odoberieš chudobu, nič nepochopíš, zbavuješ ho podstaty.

Nie je však ale utopické myslieť si, že je možné chudobu vykoreniť?

Áno, ale vďaka utópiám ideme ďalej. Bolo by smutné, keby ich mladí ľudia nenasledovali.

V živote máme mať všetci tieto tri veci: pamäť minulého, schopnosť hľadiť na prítomnosť a budúcu utópiu. Nie je dobré strácať pamäť, pretože keď sa to v národoch deje, zanedbávajú sa starí ľudia. Schopnosť vykladať prítomnosť, vysvetľovať ju a vedieť, kam treba kráčať s onou pamäťou a koreňmi, ako s nimi naložiť – v tom spočíva život mladých a dospelých ľudí. A v budúcnosti je život mládeže a predovšetkým detí.

Máme teda žiť s pamäťou, so schopnosťou nakladať s prítomnosťou, ale aj s utópiou hľadiacou do budúcnosti, pretože tam sa zapájajú mladí ľudia. Budúcnosť národa sa prejavuje v starostlivosti o starých ľudí, ktorí sú pamä-

ťou, a o deti a mladých ľudí, ktorí túto pamäť ponosú ďalej. My dospelí máme túto pamäť prijať, spracovať ju do budúcnosti a predať ju potomkom.

Kedysi som čítal jednu krásnu vetu: Prítomnosť sveta, ktorý sme prevzali, nie je obyčajným dedičstvom po starých ľuďoch, skôr je to pôžička od našich detí, aby sme ju navrátili v lepšej podobe. Ak pretnem svoje korene a stratím pamäť, stane sa mi to isté, čo každej rastline – umriem. Ak žijem len prítomnosťou bez toho, aby som s predvídanosťou hľadel do budúcnosti, stane sa mi to, čo každému zlému správcovi, ktorý nevie plánovať. Znečistenie životného prostredia je takýto jav. Tieto tri veci musí ísť ruka v ruku; ak jedna z nich chýba, začína sa úpadok.

Aké sú najhoršie zlá, ktoré sužujú súčasný svet?

Chudoba, korupcia, obchod s ľuďmi. Možno sa mýlim v nasledujúcej štatistike, ale čo odpovieš, keď sa ťa spýtam, za čo najviac mŕime po potravinách,

oblečení a liekoch? Na štvrtom mieste sú kozmetické prípravky a na piatom domáci miláčkovia. A to je vážne. Starostlivosť o domáce zvieratko je tak trochu naprogramovaná láska, inými slovami, láskyplnú reakciu psa či mačky si môžem naplánovať a už nepotrebujem zakúšať lásku, plynúcu z ľudskej vzájomnosti. Preháňam a netreba to brať doslova, ale malo by nás to znepokojovať.

Prečo stále opakujete: Modlite sa za mňa?

Pretože to potrebujem. Potrebujem, aby ma podopierala modlitba ľudu. Je to vnútorná požiadavka, musím byť podporovaný modlitbou ľudu.

Ako by si na vás mali raz ľudia spomínať?

Ako na dobrého človeka. Tešilo by ma, keby si povedali: Bol to dobrý človek, ktorý sa usiloval o dobro. Nič iné si nežiadam.

-pl-/ZATL

Rodina a spoločnosť

Ústredie slovenskej kresťanskej inteligencie vás pozýva na diskusný seminár v tematickom okruhu *Rodina a spoločnosť*

16. júna 2015

Prof. PhDr. Jana Levická, PhD.

Čo vlastne spoločnosť/štát očakáva od súčasnej rodiny?

Prednáška sa uskutoční v Dome Quo vadis v Bratislave o 17.00 h

Vstup voľný

Írsko je prvá krajina na svete, ktorá v referende schválila homosexuálne „manželstvá“

Zelený ostrov „zdúhovel“

Írski voliči 22. mája veľkou väčšinou hlasov schválili v referende návrh na legalizáciu homosexuálnych „manželstiev“.

Štípk: net

Írsko sa stalo prvou krajinou na svete, ktorá rozhodla o uzákonení homosexuálnych sobášov na základe referenda. Na plebiscite sa zúčastnilo 60,5 % oprávnených voličov. Až 62,1 % hlasujúcich podporilo „manželstvá“ gejov a lesbičiek, čo predstavuje viac ako 1,2 milióna voličov. Proti hlasovalo zhruba 38 %, teda približne 734 000 účastníkov referenda. Jediným obvodom, kde väčšina (51,4 %) hlasujúcich návrh odmietla, bol Roscommon-South Leitrim v strednej časti krajiny. V Dubline tábor *áno* zaznamenal vyše 70 percentnú podporu.

Tradične katolícke Írsko dekriminalizovalo homosexualitu ako posledná krajina západnej Európy v roku 1993 a pred štyrmi rokmi zlegalizovalo registrované partnerstvá dvojíc rovnakého pohlavia. „Írsko, ktoré pred 50 rokmi predstavovalo tú najkonzervatívnejšiu krajinu, kde Katolícka cirkev požívala vysokú autoritu a ovplyvňovala každú zložku verejného života, sa týmto referendum pripája k tým 17 krajinám, ktoré postavili homosexuálne partnerstvá na úroveň prirodzeného manželstva medzi mužom a ženou,“ napísal historik a publicista František Vnuk.

POPRELI BOHA

Írsky premiér Enda Kenney na margo výsledkov referenda vyhlásil: „Dnešným hlasovaním sme prezradili, kým sme: štedrý, súcitný, odvážni a radostní ľudia“.

Podpredsedníčka vlády Joan Burdenová hlasovanie nazvala „čarovným a dojemným momentom“.

„Hádám už nič nemôže byť ďalej od pravdy,“ lakonicky komentoval vyhlásenia írskych politických lídrov šéfredaktor portálu *Catholic Online* Keith Fournier. Podľa neho totiž „referendum nemôže zmeniť realitu“. „Jediné, čo sa zmenilo, je Írsko. Ono odmietlo svoje kresťanské korene. Pozlátka Írska, domova kresťanských misionárov, sa odtrhlo,“ smutno konštatoval Keith Fournier na portáli *Barbwire*.

Americký kardinál Raymond Burke zaplakal nad tým, ako kedysi katolícke Írsko zašlo ďalej ako pohanovia v predkresťanskom období a „poprelo Boha“ keď v referende nazvalo homosexuálne správanie „manželstvom“: „Myslím si, že toto je popretie Boha. Je to jednoducho neuveriteľné. Pohanovia možno tolerovali homosexuálne správanie, ale nikdy sa neopovážili nazvať ho manželstvom.“ Kardinál Burke vyhlásil, že nedokáže pochopiť „nijaký národ, ktorý zmení definíciu manželstva“. Podľa neho je manželstvo medzi mužom a ženou „základnou pravdou“, ktorá je, žiaľ, v súčasnom svete „ignorovaná, potupovaná a porušovaná“.

NOVÝ JAZYK

Írsky prímas a dublinský arcibiskup Mons. Diarmuid Martin vidí jednu z príčin smutného výsledku aj zo strachu Írov z budúcnosti, ktorý vyplýval z nie tak dávno prasknutej bubliny „írskoho ekonomického zázraku“: „Ľudia mali obavy, že víťazstvo tábora, ktorý je proti zmene ústavy, spôsobí izoláciu krajiny a poškodí ju hospodársky.“

Írsky prímas však odmietol hádzat vinu len na spomínaný strach svojich krajanov z budúcnosti či na krátku, no najmä na veľmi jednostrannú volebnú kampaň, pretože skupina presadzujúca zmenu ústavy mala k dispozícii väčšinu médií a politikov, podporu vlády, takmer všetkých filmových a televíznych hviezd a celebrit či známych verejných osobností. Arcibiskup D. Martin totiž priznal aj chyby zo strany írskych Cirkvi. Pre *The Irish Times* povedal, že referendum sa rovná sociálnej revolúcii a Katolícka cirkev musí túto skutočnosť preveriť, pretože „väčšina ľudí, ktorá hlasovala ‚áno‘, je za posledných dvanásť rokov produktom našich katolíckych škôl“. Okrem toho uviedol, že írská Cirkev potrebuje nový jazyk, pretože sa ukázalo, že jej učenie sa mladým ľuďom odcudzilo: „Je to veľmi jasné. Ak je toto referendum potvrdenie názorov mladých ľudí, tak

pred Cirkvou stojí obrovská výzva nájsť taký jazyk, aby Kristovo poslanie naozaj oslovovalo mladých ľudí.“

Aj írsky augustinián Seamus Ahearne tvrdí, že Cirkev musí začať hovoriť iným druhom jazyka, pretože „náboženstvo a Katolícka cirkev sa takmer stali irelevantné v životoch ľudí“.

SEKULARIZÁCIA

Silné sekularizačné tendencie neobišli ani krajinu sv. Patrika. Aj keď je Írsko štatisticky po Malte najkatolíckejšou krajinou (podľa sčítania z roku 2011 84,2 % obyvateľstva sa hlási ku katolíckemu náboženstvu) a účasť na nedeľných bohoslužbách sa v súčasnosti pohybuje okolo 36 %, aj tak to oproti 60-tym rokom minulého storočia (až 92 %) znamená veľký prepád. Ak ešte nedávno Írsko posielalo misionárov do celého sveta, tak za posledných päť rokov bolo v Írsku vysvätených len 48 novokňazov, z toho minulý rok len sedem!

Hoci väčšina mladých Írov navštevuje cirkevné základné a stredné školy, potvrdzujú sa slová arcibiskupa Martina o nízkej úrovni náboženského vzdelania a katolíckeho svetonázoru. Nedávny prieskum totiž ukázal, že značná časť írskych mládeže vidí v Ježišovi len akúsi charizmatickú historickú postavu.

Mladí írski katolíci si žijú po svojom, mimo dosahu Cirkvi a za výdatnej podpory štátu si zakladajú rodiny mimo manželstva. Mladé generácie Írov začínajú chodiť do kostola už iba krstíť a birmovať.

Referendum v Írsku dopadlo, ako dopadlo – neslávne. Aj katolícki Íri, slovami sv. Pavla, „vymenili Božiu pravdu za lož“ (Rim 1, 18-30). V tomto prípade išlo o výmenu pravdy o prirodzenom manželstve za lož o falošnej rovnosti a falošnej tolerancii. „Práve preto Katolícka cirkev v Írsku a na celom Západe potrebuje novú evanjelizáciu,“ dodáva Keith Fournier.

PAVOL PRIKRYL

Aj napriek väčšinovej verejnej mienke veda vrodenosť homosexuality nepotvrdila

Najnovší prieskum verejnej mienky Gallupovho inštitútu ukázal, že väčšina Američanov si po prvý raz myslí, že homosexualita je vrodená.

Podľa májového prieskumu Gallupovho inštitútu 51% opýtaných Američanov si myslí, že ľudia sa ako homosexuáli rodia, 30 percent z nich hovorí, že ich sexuálnu orientáciu určujú vonkajšie faktory, akými sú výchova a prostredie.

Aj napriek verejnej mienke však veda vrodenosť homosexuality nepotvrdila. Minimálne osem veľkých štúdií z celého sveta zistilo, že homosexualita nie je genetického pôvodu.

DVOJČKY AKO DŮKAZ

Peter Sprigg z Family Research Council hovorí, že početné a precízne štúdie jednovaječných dvojčiat vyvrátili tvrdenie, že existuje nejaký „homosexuálny gén“. Ak by bola homosexualita vrodená a vopred určená, potom to znamená, že ak by bolo homosexuálom jedno z jednovaječných dvojčiat, malo by ním byť aj druhé. Štúdiá Kolumbijskej univerzity a Yalovej univerzity dokonca zistila, že homosexualita sa vyskytuje iba u 6,7% mužských jednovaječných dvojčiat a u 5,3% ženských jednovaječných dvojčiat. Podľa odborníkov sa nízka miera spoločnej homosexuality u jednovaječných dvojčiat dá ľahko vysvetliť výchovou, a nie prirodzenosťou.

Vedci Hannah Bruecknerová a Peter Bearman dospeli k záveru, že rozhodujúcim faktorom je prostredie. Jednoznačne odmietli, že by dôvodom pre homosexualitu bol akýkoľvek „genetický vplyv nezávislý od sociálneho kontextu“. Obaja vedci tvrdia: „Naše výsledky podporujú hypotézu, že slabšia rodová socializácia v ranom detstve a ranej adolescencii formuje následnú milostnú preferenciu rovnakého pohlavia.“ „Slabšia rodová socializácia“ znamená, že chlapec nemal pozitívny ot-

covský vzor alebo dievča nemalo pozitívny vzor matky.

Vo svetle týchto dôkazov P. Sprigg jednoducho a jasne povedal: „Nikto sa ako homosexuál nenarodil.“

Psychiatri William Byne a Bruce Parsons toto poznanie zhrnuli: „Kritické skúmanie dokazuje, že chýbajú dôkazy, ktoré by podporili biologickú teóriu. V skutočnosti sa zdá, že súčasným trendom je podceňovať výpovednú hodnotu už existujúcich psychosociálnych modelov.“ Inými slovami, homosexualita je psychická choroba, a nie niečo, s čím sa ľudia rodia.

MÝTUS

Niektorí homosexuáli otvorene priznávajú, že svoj životný štýl si zvolili sami. Lindsay Millerová, ktorá sa sama opisuje ako „queer“ žena (queer, v angličtine jeden z výrazov pre homosexualitu) pre *The Atlantic Monthly* povedala: „Som frustrovaná zahalenou povýšenosťou heterosexuálnych ľudí, ktorí sú presvedčení, že si queer ľudia nemôžu pomôcť, a tak sa má s nimi zaobchádzať s toleranciou a s ľútosťou. Ja som sa takáto nenarodila.“ Dodala, že heterosexualita „nie je život, s ktorým som skončila preto, lebo som nemala žiadne iné možnosti. Nemýľte sa, ja som si homosexuálny život vybrala“.

„Je na čase poslať mýtus o tom, že sa takýmto rodia na cintorín nepodarených koncepcií a pochovať ho na parcele hneď vedľa mýtu, že Slnko obieha okolo Zeme,“ napísal Bryan Fischer z Americkej asociácie rodín (AAR).

V ZAJATÍ PRIESKUMOV

Napriek všetkému si mýtus vrodenej homosexuality naďalej získava svojich zástancov, a to dokonca aj medzi kon-

zervatívami. Podľa spomínaného prieskumu sú republikáni rozdelení otázkou, či sa Američania ako homosexuáli rodia (40%), alebo či orientáciu osôb rovnakého pohlavia určujú faktory prostredia, v ktorom žijú (36%).

V predchádzajúcich prieskumoch väčšina republikánov povedala, že homosexualita nie je vrodená. Podľa najnovšieho prieskumu sú však teraz Američania náchylnejší pozeráť sa na sexuálnu orientáciu ako na danú od prirodzenosti, než ako na tú, ktorú si ľudia vyberú alebo ktorá je dôsledkom výchovy. Väčšina (62%) demokratov verí, že homosexuáli sa takýmto narodili.

Problém sa týka republikánskych politikov, ktorí, rovnako ako všetci politici, založili svoje verejné vyhlásenia na prieskumoch verejnej mienky. Prezidentský kandidát Ben Carson sa nedávno ospravedlnil za tvrdenie, že ľudia sa pre homosexuálnu orientáciu rozhodnú. Senátor Marco Rubio povedal, že, hoci on nepodporuje „manželstvo“ osôb rovnakého pohlavia, verí, že ľudia sa ako homosexuáli rodia.

ÚPLNE CHÝBA DISKUSIA O DÔSLEDKOCH

Bryan Fischer hovorí, že americká spoločnosť, a najmä súčasní americkí prezidentskí kandidáti by mali svoju politiku založiť na lekárskech a vedeckých faktoch, a nie na prieskumoch verejnej mienky. „Ak je homosexuálne správanie voľbou, potom naša verejná politika môže byť slobodne formovaná úprimným pohľadom na to, či je takáto voľba správania zdravá a mala by sa podporovať, alebo nezdravá a nebezpečná a malo by sa teda od nej odrádzať,“ napísal.

Bryan Fischer ďalej upozornil aj na to, že neexistuje žiadna diskusia ohľadom ohrozenia zdravia, ktoré predstavuje angažovanie sa v homosexuálnom životnom štýle.

B. Fischer ako predseda AAR pripomína, že Homosexuálna a lesbická lekárska asociácia pripúšťa, že homosexuálov viac ohrozuje AIDS, nadmerné užívanie návykových látok a alkoholu, depresie a úzkosti, hepatitída, rôzne pohlavné choroby, rakovina prostaty a hrubého čreva...

„Nie je to typ správania, ktoré by akákoľvek racionálne mysliaca spoločnosť mala schvaľovať, súhlasiť s ním, alebo ho dotovať, odmeňovať, podporovať či uznávať, a to tak v domácej politike ako na trhu,“ napísal Fischer a dodal: „Je to voľba a zlá voľba.“

-red-/LSN

Najprenasledovanejšou náboženskou skupinou na svete sú podľa prieskumov kresťania

Prenasledovanie silnie

Fenomén prenasledovania kresťanov vo svete dramaticky narastá. Podľa výsledkov prieskumov viacerých organizácií je v súčasnosti po celom svete prenasledovaných či diskriminovaných pre vieru približne 100 miliónov kresťanov.

Snímka: CaHe

Podľa správy organizácie Open Doors, ktorá sa zaoberá dodržiavaním ľudských práv, ako aj správy organizácie Aid to the Church in Need (ACN, Pomoc Cirkvi v núdzi), je náboženská sloboda na ústupe na celom svete, rovnako aj v západných krajinách, ktoré sú väčšinou alebo historicky kresťanské.

Z oboch správ vyplýva, že najprenasledovanejšou náboženskou skupinou sú kresťania. Len v roku 2014 v dôsledku prenasledovania prišlo o život po celom svete 4344 kresťanov. Alarmujúce je, že počet zabitých kresťanov za ostatné roky narastá priam geometrickým radom. Tento počet sa totiž v roku 2014 oproti roku 2013 zdvojnásobil a v porovnaní s rokom 2012 je počet zabitých kresťanov dokonca štvornásobný!

Alarmujúci je tiež celosvetový počet kostolov, ktoré sa stali terčom útokov – len v minulom roku ich bolo 1602.

„Násilnosti v mene náboženstva naďalej dominujú medzinárodným spravodajským médiám. Vzbudzuje to dojem, že nábožensky inšpirovaný teror je nielen rozšírený, ale je na vzostupe. Naša správa smutne konštatuje, že tento odhad je pravdivý,“ uviedla organizácia ACN.

SMUTNÝ REBRÍČEK

Žiaľ, smutné štatistiky o rastúcom prenasledovaní kresťanov potvrdzujú aj správy za necelý prvý polrok tohto roku. V podstate neprejde deň, aby tlačové agentúry nevydali správy o úto-

koch na kresťanov či na sakrálné alebo umelecké budovy. Aj keď centrom útokov je Blízky a Stredný východ, ako aj severná Afrika, prenasledovanie kresťanov spojené s ich zabíjaním je však v podstate celosvetový fenomén.

V roku 2014 v dôsledku prenasledovania prišlo o život po celom svete 4344 kresťanov. Alarmujúce je, že počet zabitých kresťanov za ostatné roky narastá priam geometrickým radom.

Organizácia Open Doors zverejnila, že vo svete je každý mesiac pre svoju vieru zabitých 322 kresťanov, zničených 214 kostolov a iných kresťanských zariadení a 722-krát dochádza k rôznym formám násillia voči kresťanom, napríklad k bitkám, únosom, znásilneniam, zatknutiam a pod.

Z pohľadu náboženskej slobody boli najhoršie vyhodnotené krajiny ako Afganistan, Stredoafriická republika, Irán, Irak, Líbya, Maledívy, Nigéria, Pakistan, Saudská Arábia, Somálsko, Sýria, Sudán a Jemen. V týchto krajinách hrozí náboženské prenasledovanie predovšetkým v spojení s extrémistickým islamom. Náboženská sloboda absentuje aj v krajinách s autoritárskym režimom, ako sú Čína, Mjanmarsko, Eritrea, Severná Kórea, Azerbajdžan a Uzbekistan.

Organizácia Open Doors už 20 rokov uverejňuje výsledky svojho výskumu v rebríčku 50 krajín, v ktorých je prenasledovanie najťažšie. Aj keď naďalej platí, že najsilnejším zdrojom prenasledovania kresťanov je islamský extrémizmus (vyskytuje sa v 40 z 50 krajín rebríčka), podľa aktuálneho rebríčka (tzv. World Watch List 2015) z januára tohto roku je najhoršia situácia v Severnej Kórei, ktorá si smutné prvenstvo udržiava nepretržite už 13 rokov. Praktizovanie kresťanskej viery je tu úplne zakázané a trestané aj smrťou, pričom 50–70 tisíc kresťanov je uväznených v pracovných táboroch.

LAHOSTAJNOSŤ ZÁPADU

V súvislosti so stále rastúcim trendom násillia voči kresťanom stály pozorovateľ Svätej stolice pri OSN v Ženeve arcibiskup Silvano Tomasi dokonca hovorí už o genocíde kresťanov a apeluje na OSN, aby zastavila toto krviprelievanie. „Stojíme však pred určitým nedostatkom politickej vôle riešiť tieto násilné konflikty,“ konštatoval vatikánsky diplomat pre *Rádio Vatikán*.

Podľa Mons. S. Tomasiho použitie sily je krajným prostriedkom, ideálne je politické riešenie: „Bez dialógu neexistuje pokoj.“ Ak sa však dialóg ukáže ako nedostatočný prostriedok, mala by podľa Mons. S. Tomasiho nastúpiť „zodpovednosť medzinárodného spoločenstva za to, ako chrániť život a základné práva prenasledovaných ľudí, povinnosť zásahu OSN na ich obranu“. „Neprislucha však Cirkvi povedať, čo

» »

treba robiť, je to OSN, ktoré musí rozhodnúť,“ povedal Mons. Silvano Tomasi pre taliansku agentúru AdnKronos.

ZRADILI STE NÁS!

Patriarcha Sýrsko-katolíckej cirkvi Ignatius Youssif III. Younan hovorí tiež o genocíde, ale jeho slová sú ešte tvrdšie ako vyjadrenie Mons. S. Tomasiho, neberie si servítky pred ústa: „To všetko sa deje so zjavnou ľahostajnosťou Západu. Už nevieme, čo by sme mali robiť, aby sme vzbudili nejaký záujem, upútali na seba pozornosť vlád a ľudí, ktorí na medzinárodnej scéne majú slovo. O takzvanom Islamskom štáte sa hovorí ako o novej značke parfumu.“ Jeho blaženosť Ignatius Youssif III. Younan sa nerozpakovala dodať aj slová, ktoré sú mimo akýchkoľvek diplomatických slovníkov: „Medzinárodné spoločenstvo – OSN, USA, Európska únia – nás, žiaľ, naozaj zradili! Hľadajú len svoje ekonomické záujmy v otázke ropky. Sú spojencami vládnych systémov, ktoré patria medzi najväčších radikálov na svete, kde nie sú ani náboženské, ani občianske slobody a kde žena nemá takmer žiadne právo. Teda zabúdajú na svoje princípy skutočnej demokracie. Národy Európskej únie a Severnej Ameriky by mali pamätať, že sú tu princípy a hodnoty, na ktorých boli založené ich vlastné krajiny a nesmú tieto zásady a hodnoty zrádzať.“

UŽ AJ V EURÓPE

Aj keď sa možno na prvý pohľad zdá, že v Európe kresťania nie sú prenasledovaní, správy Observatória intolerancie a diskriminácie kresťanov v Európe (OIDCE) už niekoľko rokov hovoria, že európski kresťania sa pre svoju vieru už viac ráz stali obeťami perzekúcií.

Podľa viacerých odborníkov sa za zlomový rok opätovného prenasledovania kresťanov v Európe považuje rok 2014, keď došlo k zamedzeniu nástupu Rocca Buttiglioneho na post eurokomisára len preto, lebo verejne vyznal svoje katolícke presvedčenie a dodržiavanie hodnôt katolíckeho učenia.

Hoci novodobé prenasledovanie je menej brutálne a postihuje menšie skupiny ľudí, ako to bolo za komunizmu v strednej a východnej Európe, je tu, aj keď v latentnejšej forme. Zatiaľ môžeme hovoriť skôr o diskriminácii kresťanov ako o priamom prenasledovaní spojené s fyzickým týraním či likvidáciou.

Aj napriek tomu je však v súčasnosti „náboženská sloboda ohrozená takým spôsobom, ako od nacistickej a komunistickej éry ešte nebola,“ povedal v ro-

Prenasledovanie pre vieru: fialová farba - silné prenasledovanie; červená - priemerné

ku 2010 v svojej prednáške v Spišskej Kapitule philadelphský arcibiskup Charles Chaput. A hneď aj vysvetlil dôvody novodobého prenasledovania: „Existuje určitý druh vnútornej logiky, ktorý vedie relativizmus k represii. To vysvetľuje paradox, prečo západné spoločnosti vyhlasujú toleranciu a rešpektovanie odlišnosti, zatiaľ čo agresívne podkopávajú a trestajú život podľa katolíckej náuky. Náuka o tolerancii nemôže tolerovať vieru Cirkvi, že niektoré myšlienky a správanie nemôžu byť tolerované, pretože nás dehumanizujú. Náuka, že všetky pravdy sú relatívne, nemôže pripustiť, že niektoré pravdy nesmú byť takými.“

RASTÚCA DISKRIMINÁCIA

Podľa Gudrun Kuglerovej, riaditeľky OIDCE je diskriminácia európskych kresťanov založená najmä na popieraní ich práva na slobodu prejavu a práva na výhradu vo svedomí. Bývalá prezidentka a súčasná členka Pontifikálnej akadémie pre spoločenské vedy Mary Ann Glendonová hovorí: „Dokonca aj v krajinách, kde má náboženská sloboda dávne a bezpečné ústavné základy, podozrenia voči veriacim, ktorí tvrdia, že poznajú pravdu o človeku, vedie k ich

marginalizácii a k priamej diskriminácii.“

V niektorých krajinách Európy, žiaľ, ich počet sa stále zväčšuje, stačí, keď verejne prezentujete svoj názor na homosexualitu či potraty, stačí, že ste aktívny v pro-life hnutí, že nesúhlasíte s rodovou ideológiou – a už môžete znášať následky. Dokonca aj pasívny prejav vášho kresťanského vierovyznania, ako je nosenia krížika na krku, môže viesť k prepusteniu z práce (prípád letušky Nadie Eweidaovej)...

Organizácia OIDCE zaznamenáva čoraz častejšie znesvätenia sakrálnych symbolov, sôch či chrámov, útoky na protesty proti manifestáciám proti prenasledovaniu rodovej rovnosti, rastúci vandalizmus proti kresťanským kostolom ako aj nárast narúšania bohoslužieb či útokov, neraz už fyzických, na predstaviteľov kresťanských cirkví.

Je zrejmé, že útoky proti kresťanom v Európe budú len silnieť. Americký arcibiskup Ch. Chaput sa preto obracia na všetkých kresťanov a ľudí dobrej vôle: „Staňte sa martýrmi v budovaní kultúry života. Budte pripravení zaplatiť cenu.“ Ježiš Kristus to nazval blahoslavenstvom (porov Mt 5, 10-12)...

PAVOL PRIKRYL

Nadácia Antona Tunegu Vám ponúka

knihy, ktoré patria do vašej knižnice

OBJEDNAJTE UŽ TERAZ!
www.tunega.sk

9€ 6€ 10€

Kardinál Jozef Tomko: Fenomén prenasledovania kresťanov vo svete dramaticky narastá

Milosrdenstvo nie je slabosť

Nedávno sa v jednom zo svojich pravidelných príhovoroch v Rádiu Vatikán kardinál JOZEF TOMKO zamýšľal nad kresťanským postojom voči stupňujúcemu sa prenasledovania kresťanov vo svete. Poukazuje na potrebu brániť sa proti prenasledovateľom, pričom zdôrazňuje, že milosrdenstvo je cestou a silou nasledovateľov Ježiša Krista.

Je časový pokrok, technický a materiálny rozvoj znakom ozajstného pokroku ľudstva?

Pred sto rokmi vypukla prvá svetová vojna a dvadsať rokov po nej už ľudia boli schopní začať druhú, omnoho krvavejšiu. Zbrane sa naďalej vyrábajú a sú technicky dokonalejšie, čiže účinnejšie a smrteľnejšie. Štáty sa považujú za mocné a bezpečnejšie, keď sú dobre vyzbrojené a pripravené zabíjať. Menšie vojny alebo nepriateľské napätia sú aj dnes a môžu každú chvíľu vypuknúť. Dnes sa kladie otázka, či žijeme v období ozajstného pokoja, alebo skôr ozbrojeného prímeria.

Aj v súčasnosti jestvujú krajiny a situácie, kde jestvuje prenasledovanie. Jeho príčiny môžu byť rôzne. Niekde je to hospodársky útlak chudobných zo strany bohatejšej vrstvy, inde sú to záujmy jednej etnickej skupiny proti druhej. Môžu to byť aj politické a ideologické príčiny.

NÁSILIE PROTI KRÍŽU

Z minulosti je známe náboženské prenasledovanie pre vieru, o ktorom sme si azda mysleli, že už všade zmizlo. No neustále sa dozvedáme, že náboženský fanatizmus sa rozširuje a spôsobuje kruté, aj krvavé prenasledovanie, namierené predovšetkým proti kresťanom.

Vo viacerých, prevažne však v ázijských a afrických krajinách, sa tomuto smutnému javu dáva náboženský ráz boja islamu proti krížu, v mene boha sa zabíjajú tí, čo veria v Boha, v Ježiša Krista. Starí Rimania hádzali kresťanov pred divé zvery, ale súčasní prenasledovatelia ukazujú neľudské obrazy svojej krutosti, ako je podrezávanie hrdiel, hromadné únosy školských dievčat, výčiny Boko Haram a podobné javy.

Fenomén prenasledovania kresťanov vo svete dramaticky narastá. Podľa výsledkov prieskumu medzinárodnej organizácie Open Doors je v súčasnosti vo svete prenasledovaných či diskriminovaných pre vieru približne sto miliónov kresťanov. Len v roku 2014 z tohto dôvodu prišlo o život 4344 ľudí, čo je dvojnásobný počet v porovnaní s minulým rokom a zároveň štvornásobný počet v porovnaní s rokom 2012. Alarmujúci je tiež celosvetový počet kostolov, ktoré sa stali terčom útokov – len v minulom roku ich bolo 1602.

Organizácia Open Doors tiež uvádza zoznam najnebezpečnejších krajín pre kresťanov. Na prvých desiatich miestach zoznamu sa nachádzajú: Severná Kórea, Somálsko, Irak, Sýria, Afganistan, Sudán, Irán, Pakistan, Eritrea a Nigéria. Štatistiky o rastúcom prenasledovaní kresťanov žiaľ potvrdzujú aj správy posledných týždňov.

DIALÓG

V súvislosti s nedávnymi útokmi počas bohoslužieb na dva kostoly v Pakistane, ktoré si vyžiadali 15 obetí, ako aj s násilím voči kresťanom na Blízkom východe, stály katolícky pozorovateľ pri OSN v Ženeve Mons. Silvano Tomasi apeluje na túto svetovú organizáciu, aby prekazila toto krviprelievanie. Ako povedal v rozhovore pre taliansku spravodajskú agentúru *AdnKronos*, „*po-užitie sily je krajným prostriedkom, treba hľadať politické riešenie: bez dialógu neexistuje pokoj*“. Ak sa však dialóg ukáže ako nedostačujúce, nastupuje zodpovednosť medzinárodného spoločenstva za to, ako chrániť život a základnú práva veriacich osôb.

Prenasledovanie kresťanov pretrváva aj v Iraku, kde samozvaný štát ISIS ďalej ničí kostoly a kresťanské nábožen-

ské symboly. Smutné správy o náboženskej neznášanlivosti voči kresťanom prichádzajú aj z Indie, kde dokonca došlo k skupinovým znásilneniam rehoľných sestier v Západnom Bengálsku. Nedávnu obeťou bola 71-ročná rehoľná predstavená kláštornej školy.

PÁPEŽOVA VÝZVA

Sám pápež František ako hlava Katolíckej cirkvi musel verejne vystúpiť proti prenasledovaniu kresťanov. V nedeľu 15. marca 2015 pred tisíckami, čo naplnili Námestie sv. Petra v Ríme, vyzval všetkých k modlitbe za prenasledovaných. Vtedy vyhlásil: „*Naši bratia vylievajú krv len preto, lebo sú kresťania. Kiež sa skončí toto prenasledovanie namierené proti kresťanom, ktoré sa svet snaží skrývať, a kiež zavládne pokoj*.“

Svätý Otec František tiež poukázal na to, že o tomto prenasledovaní sa nehovorí, lebo niektorí mocní toho sveta majú záujem, aby sa o ňom mlčalo. Sú to nielen mohamedánski vládcovia a náboženski vedúci tých krajín, kde sa nachádza ropa, ale aj politici a obchodníci v západnom i východnom svete, ktorí ropu predávajú alebo kupujú. Preto nazval tieto útoky na kresťanov a na ich kostoly ako teroristické.

POSTOJ KRESŤANOV

Už spomínaný vatikánsky diplomat Mons. Silvano Tomasi, ale aj sám Svätý Otec, naznačili, aký postoj majú zaujať kresťania k týmto útokom a k novodobému prenasledovaniu.

Pápež František použil v svojej kázni obraz o vyhnaní kupcov z chrámu, aby poukázal, že „*Ježiš nikdy nebije paličou, ale upravuje s nežnosťou, milosr-*

denstvom. Milosrdenstvo je jeho spôsob, akým robí očistu: „Milosrdenstvo chcem, a nie obeť“.

Hľadať zmierenie a dialóg vyžaduje často odvahu. Tá je potrebná najmä kresťanom, ktorí sa musia brániť proti ľuďom, čo zneužívajú aj náboženstvo, aby panovali a zabíjali. V mene pravého Boha nemožno páchať nepravosť proti iným ľuďom.

Cesta kresťanov je cesta milosrdenstva. Blahoslavenstvo o milosrdenstve patrí medzi podstatné učenie Pána Ježiša Krista o kresťanskej dokonalosti: „Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo“ (Mt 5,7). Človek tvrdého srdca nie je dobrý kresťan, ba ani dobrý človek. Pre nás ideálny človek je ten, ktorý má „milé srdce“, plné milosrdného súcitu s inými. Ideálna, naozaj ľudská spoločnosť sa skladá z ľudí dobrého srdca. Nie slabého, ale dobrého srdca! Lebo milosrdenstvo nie je slabosť!

Starovekí stoici chápali bohov ako necitlivé, chladné bytosti a chceli ich napodobovať práve necitlivosťou v utrpeniach. Učený Seneca napísal: „Milosrdenstvo je zlovyk, je to choroba duše, nadobudnutá pohľadom na biedu iných, alebo smútok zapríčinený utrpením iných.“

Aj v súčasnosti sa nám kult mužnosti, výkonnosti, úspechu za každú cenu predstavujú ako ideál. Obdivujeme ľudí tvrdých, ktorí vedú dosiahnuť svoj cieľ kráčajúc cez mŕtvolu. Blahobytná spoločnosť si cení predovšetkým ľudí silných, bohatých a krásnych; mierou dokonalosti je výška platu, moderné auto, dobrý vklad v banke.

V evanjeliu nám Ježiš, vtelený Boh, predkladá milosrdenstvo ako vzácnu vlastnosť, ktorú si ľudia majú osvojiť. Tak znie jeho rozprávanie o milosrd-

nom Samaritánovi, o márnotratom synovi, o naímskej vdove, o cudzoložnici, ktorú zachráni pred ukameňovaním, obraz dobrého pastiera a stratenej ovci, o jeho súcitu nad zástupom či iné ďalšie podobensťvá.

Ale najvýraznejšia je jeho smrť na kríži za spásu sveta. Milosrdenstvo kríža je cesta Ježiša Krista a je aj cesta a sila jeho nasledovateľov!

-r-/RV

(Odseky a medzititulky: redakcia)
(Snímky: TK KBS, archív)

Myslím, teda viem: VOX násobí šance

**Inzerujem
v ňom!**

Objednávky:

vox@prikryl.sk

0915 793 811

Židia spolu s kresťanmi vyzývajú svetových lídrov

Ihneď konať!

V októbri minulého roka ohlásili v Jeruzaleme prominentní lídri významných celosvetových židovských a kresťanských organizácií spoločnú iniciatívu, v histórii prvú takéhoto druhu, a vyzvali svetových lídrov, aby podnikli okamžité kroky k zastaveniu násilného prenasledovania kresťanov na Blízkom východe.

Táto iniciatíva, ktorej výsledkom bol list 120 prezidentom sveta, bola predstavená počas Sviatku stánkov za prítomnosti asi 4500 kresťanov z osemdesiatich krajín sveta.

„Popravy, prenasledovanie a vykoreňovanie starobyklých kresťanských komunít je pretrvávajúcou tragédiou, no svetoví lídri poväčšine nevenujú pozornosť tomuto problému a nastal najvyšší čas, aby sa to zmenilo,“ píše sa v liste, ktorý nesie podpisy výkonného riaditeľa Medzinárodného kresťanského veľvyslanectva Jeruzalem (ICEJ) Jürgena Buehlera, prezidenta Svetového židovského kongresu Ronalda S. Laudera a prezidenta Univerzity Orala Robertsa a predsedu svetovej rady hnutia Empowered21 Williama M. Wilsona.

Pretože, ako sa píše v liste, „tvárou v tvár tejto naliehavej situácii svet takmer mlčí a svetoví lídri jednoducho nezaujali stanoviská v prospech týchto ľudí“, signatári vyzvali mocných tohto sveta „k vehementnému zasadzovaniu sa proti perzekúcii a vyhánaniu kresťanských komunít z Blízkeho východu“. „Rovnako vyzývame vedúcich západných demokracií ku kolektívnej iniciatíve v boji s týmto problémom za použitia rozhodných diplomatických krokov proti tým národom, ktoré umožnia, aby prenasledovanie kresťanov na ich území pokračovalo. Táto záležitosť si vyžaduje okamžitú pozornosť. My všetci musíme konať a to ihneď!“ píše sa v liste.

„Podobne ako kresťania bránia Židov proti antisemitizmu, tak ako kresťania podporujú Izrael, tak aj my Židia máme povinnosť protestovať proti narastajúcemu prenasledovaniu kresťanov v mnohých častiach sveta,“ uviedol Ron Lauder na objasnenie, prečo sa ako hlava Svetového židovského kongresu zúčastňuje na iniciatíve. „Islamskí extrémisti naplno rozpúťali kampaň proti našim západným hodnotám, proti našej civilizácii a Židia a kresťania musia pracovať ruka v ruku, aby túto hrozbu porazili. Príveľmi dlho bol svet mŕkvy zoči-voči tomuto zlu. Musíme konať než bude príliš neskoro,“ dodal R. Lauder.

J. Buehler poznamenal, že účasť Rona Laudera, najvyššieho predstaviteľa strešnej organizácie, ktorá reprezentuje svetové židovstvo, a zastúpenie popredných evanjelikalných organizácií, robí z tejto iniciatívy historicky významný míľnik. „Terajšia situácia kresťanov na Blízkom východe je srdcervúca a aj západné cirkvi musia urobiť viac, aby upriamili svetovú pozornosť na utrpenie týchto veriacich bratov a sestier,“ povedal J. Buehler. Podľa neho v moderných dejinách „ne-nájdeme príklad, že sa na obranu prenasledovaných kresťanov postavil prominentný židovský líder“. „Vitame kohokoľvek ďalšieho, kto sa chce pripojiť a postaviť na ochranu týchto zraniteľných starobyklých kresťanských komunít,“ vyzval výkonný riaditeľ ICEJ.

„Tento list hovorí v mene všetkých kresťanov, ktorí sú kvôli svojej viere prenasledovaní a dokonca zabíjaní,“ povedal William Wilson. „V dnešnom svete máme vďaka technológiám väčšie povedomie o znepokojivých udalostiach a s tým spojenú väčšiu zodpovednosť ochraňovať kresťanské komunity. Väčšina Kristových nasledovníkov nebude reagovať v týchto zložitých okolnostiach opätovaním násilia, preto potrebuje ochranu vládnych autorít, ktoré sa postaví voči nepravostiam na nich páchaných,“ uviedol W. Wilson. -pl-

A R E S
Ares, spol. s r.o.

Úpravy áut pre telesne postihnutých

PREKONAJME SPOLU BARIÉRY

- ✓ Riešenia pre všetky typy automobilov
- ✓ Úpravy riadenia
- ✓ Úpravy pre ľahšie nastupovanie
- ✓ Nakladanie vozíka do automobilu

Ak to technické možnosti dovoľujú, splníme všetky Vaše požiadavky.

Možnosť získať príspevok 95 % z ceny zariadenia

Bezplatné t. č.: 0800 150 339

ARES spol. s r.o., Banšekova 4, 821 04 Bratislava, SR
 Tel.: +421 2 4341 4664, +421 2 4820 4511
 Fax: +421 2 4820 4528, e-mail: ares@ares.sk

www.ares.sk

Kardinál Jean-Louis Tauran: O kresťansko-islamský dialóg života nie je v médiách záujem

Vojna alebo dialóg

Predseda Pápežskej rady pre medzináboženský dialóg kardinál Jean-Louis Tauran v rozhovore pre *Rádio Vatikán* zdôraznil, že je nutné odolávať pokušeniu, ktoré nás vedie k stretu s islamistickým extrémizmom, no zároveň treba pokračovať vo vzájomnom dialógu.

Aká je súčasná situácia v medzináboženskom dialógu, najmä so zreteľom na islam?

Súčasná situácia medzináboženského dialógu sa zmenila a je podmienená dianím na Blízkom východe, existenciou takzvaného Islamského štátu a kalifátu. Musíme konštatovať radikalizáciu moslimov, najmä mladých ľudí. Neregulárna imigrácia prispela k veľkému prílivu moslimov na európsky kontinent, ktorý neustále pokračuje. Na nedávnom stretnutí delegátov európskych biskupských konferencií o dialógu s islamom, ktoré sa konalo vo Švajčiarsku, všetci účastníci stretnutia vyjadrili prekvapenie nad tým, že mnohí moslimovia, najmä mladí ľudia, narodení v Európe, takpovediac „konvertujú“ k džihadistickému extrémizmu.

Prečo týchto mladých ľudí tak láka takzvaný Islamský štát?

Domnievam sa, že je to výraz frustrácie a chýbajúcej perspektívy. Týchto mladých ľudí zjavne priťahujú peniaze, ktoré im zmienená organizácia ponúka, ale tiež sú priťahovaní určitou životnou motiváciou. Preto verím, že by sme mali navrátiť zmysel osobnému a spoločenskému životu. Je neospravedlňiteľné, že sa niektorí moslimovia odvolávajú na náboženstvo, aby

ospravedlnili svoje ohavné činy. Niečo také je naozaj neospravedlňiteľné!

Zdá sa, že v súčasnosti neexistuje iná alternatíva ako vojna, alebo dialóg s islamom.

Osobne se prikláňam k dialógu. Ten je v súčasnosti nezbytný, a to z dvoch dôvodov. Predovšetkým preto, lebo väčšina moslimov sa nestotožňuje s barbarickými činmi teroristov, ale aj preto, lebo pokračovanie v dialógu navzdory kontextu prenasledovania môže byť znamením nádeje.

Niektorí ľudia si dnes dokonca myslia, že islam je totožný s vojnou. Pre moslimov je niečo také veľmi ponižujúce. Zdieľame ich utrpenie, pretože takéto zhanobenie náboženstva musí byť strašné.

Stále sa ma pýtajú, prečo nalieham na dialóg, keď vidíme tragické skutky konané takzvaným. Islamským štátom. Odpovedám: Čím je dialóg ťažší, tým

väčšmi je potrebný. Naozaj nie je iná alternatíva: Buď vojna, alebo dialóg.

Pozorujete, že by moslimská komunita nejakým spôsobom pokročila v reinterpretácii Koránu?

Áno. Je to však zatiaľ čosi veľmi nenápadné, akési chvenie... Ale skutočne stretávame stále viac mladých ľudí – najmä mladých moslimov, ktorí majú prístup ku kultúre a na univerzity –, ktorí si kladú otázku historickej kritiky.

Opakovane ste sa vyslovili, že podstatnú rolu v medzináboženskom dialógu hrá vzdelanie...

Určite, vzdelanie považujem za úplne zásadnú vec. Nalieham najmä na výučbu histórie.

Vari najdôležitejším kľúčom k súčasnej kríze sú škola a univerzita. Tie nám ju pomôžu prekonať, pretože majú v rukách nutné a dôležité nástroje, aby sme nezostávali pod vplyvom barbarov, ktorí nepredstavujú islam, ale naopak, náboženstvo deformujú. Niektorí ľudia si dnes dokonca myslia, že islam je totožný s vojnou. Pre moslimov je niečo také veľmi ponižujúce. Zdieľame ich utrpenie, pretože takéto zhanobenie náboženstva musí byť strašné.

Nemyslím si, že terorizmus zvíťazí, ale jeho strašné účinky a dôsledky budú mať ešte dlhé trvanie. Preto je nutné dodať našim občanom nádej a zmysel života.

Hovoríme o nádeji. Povedali ste, že pokračovanie dialógu aj v čase prenasledovania je znamením nádeje. V akom zmysle?

»»»

V tom zmysle, že existujú mladí ľudia, ktorí sú schopní položiť svoj život za vieru, žijú svoju vieru dôsledne a sú ochotní svedčiť o pravde.

Dialóg je v súčasnosti nutnejší než kedykoľvek predtým, pretože, ako ste povedali, jedine dialóg zabráni radikalizácii a stretu s moslimskou komunitou.

Prijatím dialógu sa otvára cesta a zosilňuje sa vôľa k dialógu. Veľkým pokúšením však zostáva ghetizácia. Tu pretrváva veľký problém a otázka, ako zlúčiť moslimskú existenciu a európanstvo.

Čo môže ponúknuť Cirkev, aby odolala pokušeniu tohto diskriminačného diskurzu?

Myslím si, že predovšetkým sú to Ježišove slová o milosrdnej láske a o žitom bratstve. Nemôžeme byť kresťania a zároveň zostávať zavretí v kostole. Ako často hovorí pápež – je nutné vyjsť von. Dostali sme milosť, že prežívame rôznosť v jednote, a niečo také musíme sprístupniť všetkým. Je nutné sa na seba navzájom pozrieť a jeden druhého počúvať. Usilovať sa spoločne budovať zem, kde rôznosť znamená bohatstvo.

Čo od Cirkvi požadujú vaši moslimskí partneri v dialógu?

Ako viete, naši moslimskí partneri sa jeden od druhého značne líšia... Teraz sme sa vo Švajčiarsku stretli s akademikmi, s ktorými je veľmi ľahké rozprávať sa. Myslím, že si veľmi vážia, čo robíme na rovine vzdelania a výchovy v školách a na univerzitách. Napríklad za mimoriadnu skutočnosť považujú, že dominikáni pred dvoma rokmi, uprostred vojny, založili v Bagda-

de inštitút sociálnych vied. Rovnako tak sú v Bagdade moslimské rodiny, ktoré už viac než rok hostia kresťanské rodiny utečencov... To sú krásne a pozitívne veci. Je dôležité, aby prebiehal tento dialóg života a je treba o ňom hovoriť.

Robia to masmédiá?

Nie, bohužiaľ nie.

-red-/RV

(Snímky: CTV, archív)

Vyšlo júnové číslo Našej Žilinskej diecézy.

• **Podnikateľ Jozef Válek:**
„Zvažovali sme, či sa tu oplatí podnikať...“

- Sestra v nemeckom Paderborne
- Tanec pre pápeža
- Peter Belinský
- Kanonik Štefan Samák
- Manželia Bašovci z Púchova
- Svedectvo: Krôčik po krôčiku

Inštitút Communio, n.o.
Jána Kalinčiaka 1
010 01 Žilina

Nedostal sa k vám časopis?

Napište nám do redakcie a pošleme vám ho poštou. Časopis si môžete aj predplatiť.

Email: icommunio@gmail.com
Web: www.icommunio.sk
Tel.: 041/56 58 434

Mat'
posledných
pät' dolárov,
tri dām
do reklamy

Henry Ford

Mat' posledné
peniaze,
objednám si

VOX

V priebehu takmer troch storočí bola Európa svedkom mimoriadneho umeleckého zápalu

Sila a nádhera

Snímka: archív

Pápež Benedikt XVI., veľký milovník umenia, sa usiloval neraz aj počas generálnych audiencií či v rámci verejných katechéz nadchnúť prítomných pre krásu a umenie. Uverejňujeme jeho katechézu, ktorú predniesol počas generálnej audiencie v Aule bl. Pavla VI. 18. novembra 2009.

Kresťanská viera, hlboko zakorenená v mužoch a ženách obdobia stredoveku, dala vznik nielen majstrovským dielam teologickej literatúry, myslenia a viery. Inšpirovala aj jedny z najvznešenejších umeleckých výtvorov všeobecnej civilizácie: katedrály, ktoré predstavujú skutočnú slávu kresťanského stredoveku.

V priebehu takmer troch storočí, počínajúc začiatkom 11. storočia, bola Európa svedkom mimoriadneho umeleckého zápalu. Dávny kronikár popisuje nadšenie a pracovitosť tej doby takto: „*Na celom svete, ale najmä v Itálii a v Galii sa začínajú rekonštruovať kostoly, hoci mnohé boli doteraz v dobrom stave a nijakú prestavbu nepotrebovali. Boli to akoby preteky medzi národmi; malo se za to, že svet zhadzuje staré handry a chce si obliecť biele rúcha nových kostolov. Skoro všetky katedrálne kostoly, veľké množstvo kláštorných kostolov, ba dokonca aj dedinské oratóriá boli veriacimi tej doby reštaurované.*“

ROMÁNSKE KOSTOLY

K tomuto obrodeniu náboženskej architektúry prispeli rôzne faktory. Predovšetkým to boli priaznivejšie historické podmienky, akými boli väčšia po-

litická stabilita, sprevádzaná rastom počtu obyvateľstva, postupný rozvoj miest, obchodné výmeny a nárast bohatstva. Okrem toho architekti vymýšľali stále prepracovanejšie technické riešenia, aby zväčšili rozmery budov a ktorými súčasne dodávali pevnosť a majestátnosť.

Najmä vďaka duchovnej horlivosti a zápalu prekvitajúceho mníšstva vznikali kláštorne kostoly, kde sa mohla dôstojne a veľkolepo sláviť liturgia a veriaci tam mohli zotrvať v modlitbe, priťahovaní úctou k ostatkom svätých, ktoré boli aj cieľom nepretržitých púti. Zrodili sa tak románske kostoly a katedrály, charakteristické svojím pozdĺžnym pôdorysom, ich lode mohli pojať mnoho veriacich. Vznikali veľmi masívne kostoly so silnými múrmi, kamennými klenbami, no pritom s jednoduchými a mohutnými rysmi.

Jedna z novinek gotiky bola sochárska výzdoba. V románskych kostoloch, ktoré boli miestom mníšskej modlitby a kultu veriacich, sa sochári sústredili skôr na výchovný účel než na technickú dokonalosť. Keďže bolo potrebné vzbudiť v dušiach silné dojmy a pocity, ktoré by boli schopné pohnúť k zrieknutiu sa nerestí a zla a k pestovaniu cnos-

tí a dobra, bolo obvyklé znázorňovať Krista ako sudcu celého sveta, obklopeného apokalyptickými postavami. Najmä priečelia románskych kostolov ponúkajú tieto stvárnenia, aby zdôraznili, že Kristus je bránou, ktorá vedie do neba. Veriaci, ktorí prekračujú prah sakrálnej budovy, vstupujú do odlišného časopriestoru ako je ten, ktorý je vlastný bežnému životu. Okrem portálu kostola mohli veriaci podľa zámeru umelcov vnímať v zvrchovanom, spravodlivom a milosrdnom Kristovi aj akúsi predchuť večnej blaženosti, a to pri slávení liturgie a v úkonoch zbožnosti, ktoré sa konali vo vnútri sakrálnej budovy.

GOTIKA

V 12. a 13. storočí sa najskôr na severe Francúzska rozšíril iný typ architektúry sakrálnych budov. Gotický. Ten se vzhľadom k románskeму vyznačoval dvoma novými charakteristikami: vertikálnym rozmachom a presvetlenosťou. Gotické katedrály ukazovali syntézu viery a umenia harmonicky vyjadrenú univerzálnym a pôsobivým jazykom krásy, ktorá dodnes budí úžas. Zavedením klenby s lomenými oblúkmi, stojacimi na robustných pilieroch, bolo možné značne predĺžiť ich výšku. Táto vzletnosť mala vyzývať na modlitbu, pričom sama o sebe bola modlitbou. Gotická katedrála tak mala v úmysle svojimi architektonickými líniami tlmočiť túžbu duší po Bohu. Novozavedené techniky navyše umožnili, aby sa do obvodových múrov mohli preraziť okná a vyzdobiť ich farebnými vitrážami. Inými slovami: okná sa stali veľkými svetelnými obrazmi, vhodnými k názornému poučeniu ľudu vo viere. Ponúkali jednotlivé scény zo životov svätých, podobenstvá alebo biblické výjavy. Maľovanými vitrážami stekali na veriacich prúdy svetla, aby im rozrozprávali dejiny spásy a uvádzali ich do týchto dejín.

KAMENNÁ BIBLIA

Ďalšou prednosťou gotických katedrál je skutočnosť, že se na ich výstavbe a výzdobe rôznymi spôsobmi, ale zborovo, podieľalo celé kresťanské, ale aj občianske spoločenstvo; zúčastňovali sa jej malí aj mocní, analfabeti aj učenici, prostí aj umelci..., pretože v tomto spoločnom dome boli vo viere vyučovaní všetci veriaci.

Gotické sochárstvo učinilo z katedrál „kamennú Bibliu“, pretože podávalo epizódy z evanjelia a vysvetľovalo obsahy liturgického roka, Narodenie a Oslávenie Pána.

Okrem toho se v týchto storočiach stále väčšmi šírila vnímavosť k Pánovmu človečenstvu, realisticky sa znázorňovali bolesti jeho Umučenia: *Christus patiens*, trpiaci Kristus, sa stal všeobecne obľúbeným obrazom, schopným inšpirovať zbožnosť a ľútosť nad hriechmi. Nechýbali ani osobnosti Starého zákona, ktorých osudy se tak medzi veriacimi návštevníkmi katedrál stali dôverne známe, ako súčasť jediných a spoločných dejín spásy.

Gotické sochárstvo 13.storočia svojimi klenbami plnými krásy, nehy a inteligencie manifestuje šťastnú a priezračnú zbožnosť, ktorá vlieva pôsobivú, no pritom detskú úctu k Matke Božej, niekedy videnú ako mladú, matersky sa usmievajúcu ženu, no zväčša znázornenú ako mocnú a milosrdnú panovníčku nebe a zeme.

Veriaci, ktorí navštevovali gotické katedrály, tu radi obdivovali umelecké výtvory, ktoré znázorňovali svätcov, vzory kresťanského života a orodovníkov u Boha. Nechýbali však ani „laické“ prejavy existencie. Tu a tam sa objavovali znázornenia poľnohospodárskych prác, vied alebo umenia. No v mieste, kde sa slávila liturgia, bolo všetko orientované na Boha a venované jemu.

Zmysel, ktorý sa pripisoval gotickým katedrálam, môžeme lepšie pochopiť, ak si zoberieme do úvahy text nápisu, vytesaného na centrálnom priečelí Saint-Denis v Paríži: „Kto prichádzaš a chceš chváliť krásu tohto portálu, nenechávaj se unášať ani zlatom, ani veľkolepostou, ale skôr úmornou prácou. Tu žiari slávne dielo, avšak nebo kiež učiní, aby toto skvelé dielo rozžiarilo ducha a ten se vydal na cestu spolu so skve-

Snímka: archív

lymi pravdami v ústrety pravému svetlu, kde je skutočnou bránou Kristus.“

ODRAZ BOHA

Rád by som teraz podčiarkol dva prvky románskeho a gotického umenia, ktoré sú užitočné aj pre nás.

Po prvé: majstrovské umelecké diela, ktoré vznikli v Európe minulých sto-

ročí, sú nezrozumiteľné, pokiaľ sa neberie do úvahy náboženská duša, ktorá ich vznik inšpirovala. Umelec, ktorý ustavične dosvedčoval stretnutie estetiky a viery, Marc Chagall, napísal, že „*maliari celé storočia namáčali svoj štetec do onej farebnej abecedy, ktorou bola Biblia*“. Keď sa viera, slávená predovšetkým v liturgii, stretne s umením, vytvára sa hlboký súlad, pretože obe môžu a chcú hovoriť o Bohu, zviditeľniť Neviditeľného.

Po druhé: sila románskeho štýlu a nádhery gotických katedrál nám ukazujú, že *via pulchritudinis*, cesta krásy, je prednostným a okúzľujúcim prístupom na priblíženie sa k tajomstvu Boha. Veď čo iné je krása, ktorú spisovatelia, básnici, hudobníci, a vôbec umelci kontemplujú a transformujú do svojho jazyka, ak nie odraz žiary Večného Slova, ktoré sa stalo Telom?

Svätý Augustín tvrdí: „*Pýtaj sa krásy zeme, pýtaj sa krásy mora, pýtaj sa krásy ovzdušia. Pýtaj sa krásy neba, pýtaj sa poriadku hviezd, pýtaj sa slnka, ktoré svojou žiarou osvecuje svet; pýtaj sa luny, ktorá svojím odleskom mierni temnoty noci. Pýtaj sa dravcov, čo brázdia moria, kráčajú po zemi a lietajú vo vzduchu; duší, ktoré sa ukrývajú, tiel, ktoré sa ukazujú; toho, čo je viditeľné, a nechá sa viesť, aj neviditeľného, ktoré vedie. Ich sa pýtaj! Všetci ti odpovedia: Hľad', ako sme krásni! Ich krása ich činí poznateľnými. A kto iný stvoril túto premenlivú krásu, ak nie Krása Nemenná?*“

Kiež nám Pán pomáha znovu objaviť cestu krásy ako zrejme ten najväčší príťažlivý okúzľujúci prístup, umožňujúci stretnúť a milovať Boha.

-red-

INTELEKTUÁLNE A PÚTAVÉ ČÍTANIE PRE ŽENU S OTVORENÝM SRDCOM...

MIRIAM

Vychádzame už 10 rokov!

www.miriam.sk
miriam@miriam.sk
+421 907 160 854

Gotická katedrála má svoju tvár, vonkajšiu i vnútornú, svoj vonkajší i vnútorný svet

Fascinujúci svet gotiky

Úžasný svet gotiky strhujúco opísal, miestami naturalisticky, miestami poeticky, profesor LADISLAV HANUS v svojom diele *Kostol ako symbol*.

Kým pôvodnou vlasťou románskeho umenia je južné Francúzsko a Porýnsko, gotická katedrála je plodom Francúzska. Románske kláštorné kostoly boli známym tichých zátíší. Sídлом gotickej katedrály bolo mesto. Ona dominovala, so svojou slávnou nádherou, nad mestom aj nad krajom, ako vizuálny div kraja i kráľovstva.

STRED MESTA

Katedrála bola stredom mesta. Stredoveké mesto malo svoj stred. Nie geometrický, ale významový. Tam, kde mal svoj duchovný akcent. Nie geometrický, ale metafyzický. Stredoveké mesto v najvyššej miere splňuje požiadavky urbanizmu. Splňuje to, o čo sa darmo usilovalo a usiluje novoveké mesto, až do prítomnosti.

Ako je symbolom kostol, tak symbolom je i mesto. Je symbolom myšlienky. Myšlienky mesta a kraja, myšlienky národnej, myšlienky sakrálnej. Mesto je posvätným znakom..

Nenazdajme sa, že katedrála, stred mesta, osamote vyčnieva na voľnom prázdnom námestí, ako si to predstavovalo puristické 19. storočie. Katedrála vyčnieva nadovšetko, nesmierne, ale tam dolu k nej sa pristavujú, húfne, rozličné stavby a stavbičky, akoby prilepené, akoby magneticky pritiažené. Aj to je zvláštne protirečenie gotiky. Veľkosť, nadmernosť nie izolovať chce, obklopiť prázdnotou. Práve týmto túlením sa, akoby trpaslíckych chalúp, práve tým úžasným nepomerom, vyniká ten kmeň, ktorý tu vyčnieva. Katedrála je plánovaná ako symbolická dominanta celého kraja, nielen mesta.

Gotický človek a človečik cez celý svoj život v sebe nosí tento nepomer medzi tou chatrnosťou spodku bežného života a tou nesmiernou výšavou nad hlavami, nad zemskými existenciami. Medzi ničotou a nekonečnom.

ÚSTA KATEDRÁLY

Milovník katedrály Auguste Rodin hovorí: „*Od hocktorého konca, od hocktorej jednotlivosti začnete, ona vás dovedie ku celku.*“ Tak organicky, tak nevyhnutne, je každá jednotlivosť zaštepovaná do celku. Tak vstúpme doň.

Blížime sa ku katedrále zvonka, z námestia – nakoľko nám to dovoľia tie všakovaké prístavky okolo jej nôh. Na rínok čneje fasáda s portálmi, s jedným alebo tromi.

Katedrála má svoju tvár, vonkajšiu i vnútornú, svoj svet vonkajší i vnútorný. Katedrála je otvorená svetu, celá, najmä svojimi portálmi.

Portál, to je prvý styčný bod telesa katedrály s vonkajším svetom, ktorý svojim hmatom-chápadlami upúta, fascinuje. Priečelie veží strmo hrmí nahor. Ale portály sú akoby náhle, len v tomto momente, roztvorené navonok, dopredu, do rínku, do trhoviska. Pripodobňujú ich rozzevným rybím papuľam, akoby sali do seba, do seba dnu, celé to vonkajšie hemženie. Sajú živelnou silou, ktorej nemožno odolať. Veže volajú *sursum corda!*, všetok pozor nahor, do tohto jediného vertikálneho upätia. Portále volajú zas dnu, len dnu. Je tu akési neodolateľné nútenie. Ich funkciou je slovo z podobenstva *compelle in-trare, prinúť ich vstúpiť!* Gotika každé slovo z evanjelia strmo pojme a zabuduje do svojej obraznej reči.

Portál, široko rozďavený, saje všetko do svojho hrtana. Je úzky či široký? Zdá sa byť široký. Ohromná papuľa sa roztvára do rínku. Katedrála má ústa. Portál má funkciu úst. Tu je vchod, je to, viac myslené než reálne, rozhranie medzi vonkajškom a svetom vnútra.

Sajmka: archív

SAKRÁLNE A PROFÁNNE

Vstupujeme. Zažívame, ako sme prešli tým myšlienkovým priedelom: že sme už nie v tom istom svete, z ktorého sme vstúpili. Nie je to už ten istý zmysel, to isté meradlo.

Vstúpime, a ohromí nás tento nový nesmierny svet. On nás už uchopí a vedie ďalej. Portál je rozhranie medzi vonkajším a vnútorným, medzi svetom sakrálnym a profánnym.

Zmysel „dvier“ sa naplní v kostolnom portáli. Deje sa tu priedel kozmických dimenzií. Ten vonkajší svet, to je univerzalita sveta, ktorý Boh stvoril. Je to vonkajšie nekonečno. Oproti nemu je nekonečno vnútorné, ktoré je tu priesotorovo vyjadrené vo vnútri chrámu.

Tu, na tomto priedele svetov, je vyjadrený protiklad dvoch veličín: sakrálnej a profánej. Tento vzťah oboch častíc je vzájomný, obapolný: profánne je určené pre *sacrum*, aby bolo ním posvätené. Ani *sacrum* sa neuzatvára do svojho „vnútorného objemu“, obrazne povedané svätosti svätosti, ale má poslanie – otvárať sa voči profánnemu svetu. To je plnenie poslania: idte do celého sveta – učte – posväcujte. Podľa podobenstva to sväté má byť *kvasom*. Celý svet, aj kozmos, má byť pojatý do posvätnej sféry.

VOLNOSŤ NA POHYB

V gotickom interiéri sa odmeraný, pravidelný rytmus románskeho slohu od základu zmení. Priečne obdĺžniky na klenbe nasledujú za sebou v kratších intervaloch, tým sa celý pohyb klenbových polí zrýchli. Až natoľko, že sa tieto polia, od väčšej vzdialenosti, zlejú, nerozoznateľne, napokon len v spleť priečných čiar. To je charakteristikum gotiky: mieru článkovania nezdôrazňuje, naopak, odstraňuje. Neskorá gotika už bez prekážky je strhávaná až šíalým vertikálnym šmahom. Behu a švihy nesmie nič prekážať...

Na svoj pohyb, každým smerom, potrebuje gotika voľnosť. Prekážajúce články, vývinom a dozrievaním slohu, sa odstraňujú. Interiér katedrály rastie do dĺžky, preťahuje sa najmä predĺženým chórom. No čo najväčšmi zapôsobí – stúpa ku klenbe do výšky, do výšky v dejinách architektúry neslýchanej. Chór v Beauvais s výškou 48,18 metra presahuje všetky stavby Západu. Gotika sa tu opovažuje do takého rizika, akoby sa tu zápasilo s démonickými mocnosťami. Klenba sa viackrát zrúti, no opovážlivosť neochabuje. Stredoveký Faust hrá s diablom na katedrále. Pohľad to, odspodu, závrtný! Laickému oku sa zdá, akoby gotika nemala mieru.

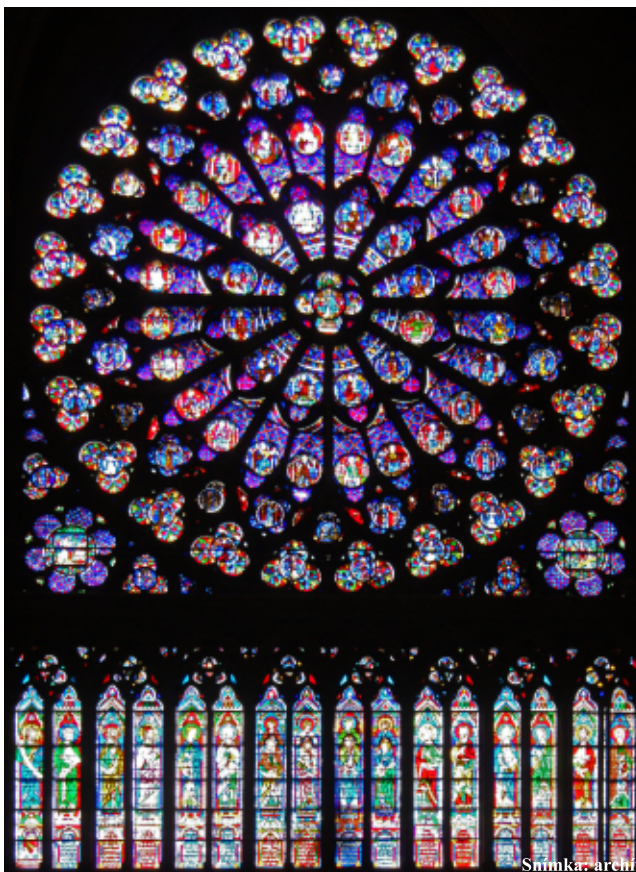
FAREBNÝ SVET

Sústava „silových dráh“ rebrového pletiva tak dokonale rieši statiku priestoru, že funkcia steny sa stáva zbytočnou, bez ohľadu na to, že odstránením steny mizne aj vnútorný priestor.

Miesto steny zaujímajú, aspoň na celej južnej strane, obrovské okná obrovských rozmerov. V parížskej Sainte Chapelle má okno 15 metrov výšky, 4 metre šírky. „Obal“ tejto kaplnky sú samé okná, len tenkým rebrom, akoby prútom, oddelené. Nazýva sa *skleným kostolom*. Katedrála v Chartres má dvesto okien s 3900 figurami!

Okná, ktoré zaujímajú najväčšiu plochu interiéru, sú vlastnými plochami, na ktorých sa rozvíja farebné čaro gotiky, jej najvlastnejšia význačnosť. Ba práve farebný svet gotiky sa pokladá za vyvrcholenie gotického umenia, krásy, nádhery. Za najvlastnejší, najpríznačnejší, ten zázračný farebný svet katedrálneho vnútra. Ten dojem a zážitok trvá ďalej, cez všetky pokolenia, po naše časy.

Farebnosť okien sleduje cestu slnka od svitu do mrku. V prítomí, ešte pred prvými lúčmi – to sú práve okná čelnej kaplnky, mariánskej – zahrajú odtiene belasej, a to sú práve mariánske farby.

Ako slnko, po južnej strane, ide svojou cestou ďalej, podľa hodiny dňa, náramne citlivo sa menia farby, z belasej na ružovú, na zelenú, na plamenno žltú, na poludnie na najohnivejšiu. V odpoludňajších hodinách svet slabne, kým na konci vydáva svoju poslednú silu v osobitnom, jedinečnom telese západu, v rozete.

SLNEČNÉ KOLESO

Rozeta je ohromné svetelné koleso na západnej fasáde, nad portálmi a medzi vežami. Táto rozeta, v architektúre lomených oblúkov, v dynamike „silových dráh“, kde takmer nielo zaokrúhlenia, v sústave foriem do nekonečna otvorených, vidí sa byť telesom cudzím, s gotikou nesúrodým. Veď jedine toto teleso má tvar zakľúčeného kruhu, jedine ono je nijako nie otvorené, ale je v sebe dokonale zakľúčené.

Mnoho úvah sa snažilo rozlúštiť záhadnosť tohto protikladu. Môžeme sa naň dívať ako na posledné, záverečné gesto gotického génia, možno povedať: titanizmu. Ono predstavuje slnečné koleso, prastarého, predhistorického pôvodu, toto koleso, špicami vystužený kruh.

Ale práve v tomto protiklade, priam v protirečení, sa prejavuje opovážlivosť gotickej koncepcie: smerová a vertikálna architektúra má prсто v tomto kolese svoj protipól. Smerové línie sú tu vyvážené, geometricky a symbolicky,

dokonalým protiútvárom. Línie sa rozbiehajú, no preto, aby sa zasa konečne zbehli v kruhovom ohnisku a ohni.

Až rozeta je organickým uzáverom celej stavby. Cez rozetu strieľajú posledné, ohnivé, žeravé lúče zapadajúceho slnka, kým neodumrú v krvavej temnote. Slnko tu predstavuje Krista, *sol iustitiae, slnko spravodlivosti*. On svieti, on Sudca, nad zapadajúcim svetom.

OKNO-BLANA

Hľa, obrovské farebné plochy. Ale čo je tá náplň v nich? Čo je tu vlastne ten oblok? Čo ho tvorí?

Povie sa: je to akýsi svojský uzáver navonok. Ale ten uzáver

je vlastne len blana. Ale čo je tá blana? Má tu ňou byť azda toto sklo?

Tá blana je však len pomyselný priedel. Pomyselnosť je však len v mysli, a tomu v reálnom vonku zodpovedá prázdno – nič. Toto nič teda vytvára ten veľký gotický zázrak.

Povie sa, sklo. No práve v tom je to najväčšie majstrovstvo majstrovstva, tá zliatina, z ktorej povstáva matéria skloviny. Je v tom aj striebro, aj zlato, ba aj drahokamy. Čo tu do priestoru strieľa, to nie sú len naoko zlaté lúče. Zo skloviny strieľa opravdivé zlato, striebro, rubíny, diamanty. Staviteľia katedrál nešetria nijakými obeťami. Všetok ten zázračný koberec líha ticho – a predsa je tu tá najvyšš pohybaná dráma. Svetlo sa tu zo svojich prapočiatkov rodí, rúša sa na svoju púť, prekonáva všetky svoje štácie, až dosiahne svoj zenit, klesá ku svojmu zániku. Táto dráma sa tu koná cez večité veky, každý deň.

Kto to zažíva, toho núti zamýšľať sa nad tajomstvom tohto zázraku. Nad tajomstvom technickým i spirituálnym, čo urobí katedrála s dopadajúcim slnečným svetlom. No to už nie je svetlo tohto sveta, už nie sveta prirodzeného, ale nadprirodzeného, nie zemského, ale nebeského. Gotika tu našla a vytvorila, a to vo vrcholnej miere, svoj slohový výraz.

LADISLAV HANUS
(Z knihy Ladislav Hanus: *Kostol ako symbol*, Lúč, Bratislava, 1995)

Óda na vežu

V bibliofilskom vydaní *Triptych* vyšla aj báseň JANKA SILANA *Óda na vežu*, v ktorej sa básnik vyznal zo svojej lásky k mystériu kostola ako takého.

Janko Silan

Óda na vežu

Keď ležím,
keď snívam,
keď bežím,
len na teba sa dívam,
ó, veža!

Pohľad je všetko,
pohľad je túžba svieža,
splnená túžba predkov,
čo vôkol
základov tvojich ležia
v pokoji.
Ja ešte ako sokol
túžim vždy po boji.

Len aby duša vytrvala!
Už dvíham roletu,
noc tela duši prekážala
k rozletu.

Najkrajší pohľad z fary
je, veža, pohľad na teba.
Keď túžim po oltári,
už iné duši netreba.

Dá sa stúpať bez slobody?
Ó, láska, nebuď bez krídiel!
Na staré schody
padajú bozky chodidiel.
To stúpa noha len?
To stúpa duša aj,
to stúpa zrána sen
a ty ho vyspievaj
za všetkých, čo tu boli
(už ma to nezabolí,
že odchádzali preč):
jak veža mračná pretínala
ako meč,
jak veža smútok mala
z lešenia.
Teraz je dokonalá,
teraz je vznešená,
teraz je vzrušená,
keď hľadím na jej tvár.

Tá čistota je dar,
dar vymodlený.
Je ako z cukru trojihlan
a poškvvrny v ňom neni.

Hľa, aký je sladký Pán!

Okná sú červené,
červené ako krv.

Šepocem vzrušene:
prečo som takto nemiloval prv?

Stúpajme schodmi!

Nádeje pohľad povznáša.
Keď bol som strom len neúrodný,
každý ma urážal.
Vy iba, iba vy
vždy ste mi žehnali.
Nemajte obavy,
mračná sa prehnali
a zeleň strechy pôvabná
sa skveje v slnku bez oddychu.

Šťastný, kto pohreb má
v takomto tichu.

Keď umriem raz,
len tu sa príd'te pomodliť!
Dnes ako v každý čas
Pán Boh je ochranný náš štít.

Mňa nemôžete vyrušiť.

Keď ležím,
keď snívam,
keď bežím,
len na teba sa dívam,
ó veža!

Pri tebe tak rád by som ležal
po boji.
Najvyššia láska, láska svieža,
ktože nám srdcia rozdvojí?

Keď zvony zobudzajú zem,
diaľka a blízkosť vo mne splývajú,
viem,
prečo sa city skrývajú
a zahanbujú moje srdce zjašené:
Vo výške čnie len kríž.
Nadšene.
Veža ho nesie. A ja nie?
Prebuď sa Janko! Čo vždy spíš?
To bolo tvoje volanie,
vežička krásna?

Dávno je ráno,
obloha jasná,
usmiata nad Kriváňom.

So šéfredaktorkou Katarínou Jantákovou o jubilujúcom kresťanskom časopise pre deti

Cez Rebrík bližšie k Bohu

V polovici mája 1990 vznikol detský kresťanský časopis *Rebrík*. Pri jeho zrode stála aj KATARÍNA JANTÁKOVÁ, ktorá je až dodnes jeho šéfredaktorka.

Dá sa povedať, že nielen knihy, ale aj časopisy majú svoje osudy. Ako sa začal príbeh časopisu *Rebrík*?

Ten príbeh sa začal veľmi jednoducho a pritom rýchlo. Ešte počas totality sme sa stretávali s deťmi a na našich strestkách sme sa usilovali nahrádzať náboženskú výchovu. V rámci dvoch takýchto stretnutí sme začali vydávať časopis tlačenej ihličkovou tlačiarňou. Robili sme ho spoločne s deťmi a bavilo nás to. Keďže po Nežnej revolúcii nebol na trhu nijaký katolícky časopis pre deti, tak ma oslovil Evžen Valovič, ktorý bol podnecovateľom k laickému apoštolátu detí ešte za totality a stál aj pri zakladaní eRka, Hnutia kresťanských spoločenstiev detí. Bez dlhých rečí sa ma spýtal, či by som neskúsila robiť časopis nielen pre jedno stretko, ale pre deti na celom Slovensku. V mladíckom zápale, bez akéhokoľvek dlhého zvažovania, som ihneď súhlasila. Bez predstáv, čo toto rozhodnutie prinesie, sme sa 14. mája 1990 na stretnutí ľudí z práve vznikajúceho eRka v Súľovských skalách rozhodli, že budeme vydávať časopis pre deti s celoslovenskou pôsobnosťou. Hneď o mesiac vyšlo nul-

té číslo *Rebríka*, ktoré vyzeralo skôr ako samizdat a bolo aj tlačené na samizdatovej tlačiarňi. Napriek svojmu neprofesionálnemu vzhľadu malo číslo úspech a po náklade 1000 kusov sme robili dotlač – ďalších 1000 kusov. Po tomto úspechu sme pokračovali vo vydávaní *Rebríka*. Prvý ročník vychádzal raz za dva mesiace, ďalší ročník už vychádzal pravidelne každý mesiac.

Názov časopisu naznačuje, že jednotlivé čísla či články by mali byť pre detského čitateľa akýmiisi šteblíkmi ku kresťanskej dokonalosti. Bol to zámer?

Už v Súľovských skalách sme hľadali výstižný názov pre vznikajúci časopis. Sprvu to boli rôzne sladké, nepoužiteľné názvy. Medzi nimi zrazu odznelo: *Rebrík*. Tento návrh sme najprv zamietli, nezdal sa nám dostatočne dôstojný. Postupne sa nám však tento názov páčil stále väčšmi a väčšmi, veď rebrík pomáha dostať sa vyššie – bližšie k Bohu a aj k ľuďom okolo nás.

Po páde bývalého režimu na začiatku mnohých projektov bolo viac nadšenia ako profesionality. Tento jav bol vari najvypuklejší v mediálnej sfére. Ako to bolo v prípade *Rebríka*?

Aj v *Rebríku* to tak bolo. Veď aj ja som absolventka Prírodovedeckej fakulty UK a hoci som medziodborovo študovala žurnalistiku, bolo to za čias totality, takže sme sa venovali viac témam robotníckej tlače ako skutočnej žurnalistike. *Rebrík* je zároveň špecifický v tom, že je pre deti – a neviem, či jestvuje na niektorej vysokej škole odbor venovaný žurnalistickej tvorbe pre deti.

S každým číslom sme sa teda učili nové veci. Zároveň prišli ponuky na rozličné školenia a možnosti dopĺňania si štúdia, čo sme sa usilovali vždy využiť. Tento vývoj vari vidno aj na jednotlivých ročníkoch *Rebríka* a to nielen po obsahovej, ale aj po grafickej stránke.

Počas komunistického režimu nebola šanca na vydávanie kresťanských časopisov, o detských ani nehovoriac. Detské kresťanské zamerané časopisy, ktoré vychádzali do nástupu ateistickej moci boli vhodné na vtedajšie časy, dnes pôsobia, a to nielen svojimi názvami, tak trochu inšitne. Kde ste čerpali námet na obsah a grafiku časopisu hodného čias nástupu tretieho milénia?

Aj to prešlo vývojom. Prvé čísla sme robili podľa našich možností – po grafickej stránke boli naozaj nevyhovujúce. Podklad nultého čísla sme napísali ešte v legendárnej T 602 a vytlačili na ihličkovej tlačiarňi. Vlastný časopis sme potom tlačili na tlačiarňi, na ktorej sa ešte pár mesiacov predtým tlačili samizdatové časopisy. Obsah sme sa usilovali naplniť materiálmi, ktoré boli blízke deťom a ktoré sme predtým odskúšali na strestkách s deťmi. Boli to rôzne katechetické hry, príbehy, hlavolamy. Keďže obsah bol v tých časoch skutočne jedinečný (veď po mnohých rokoch mali čitatelia možnosť slobodne držať v rukách časopis s katolíckym obsahom), napriek svojej jednoduchej grafike bol *Rebrík* žiadaný.

Neskôr sme mali možnosť sledovať, ako to robia inde. Chodili sme na stretnutia tvorcov detských katolíckych časopisov a tam sme sa pozerali, ako to robia iní. Vymieňali sme si skúsenosti, ponúkali sme si články na výmenu a navzájom sme sa obohacovali. Postupne rástla úroveň nielen obsahovej, ale aj grafickej stránky *Rebríka*.

Detský čitateľ je dosť špecifický. Ako by ste ho charakterizovali?

Dieťa je hravé a zvedavé. Ak k nemu nepristupujeme priveľmi mentorsky, nechá sa motivovať aj k náročnejšej práci na sebe. Je dobre, keď ho zo začiatku niekto pri čítaní sprevádza a vedie k úvahám o prečítanom obsahu. Dieťa sa tak učí selektovať z ponúkaných článkov, vyberať z nich dôležité informácie

Nulté číslo časopisu *Rebrík*

a vytvárať si vlastné závery. Tieto zručnosti využije neskôr pri samostatnom čítaní nielen časopisov, ale aj literatúry ako takej.

Zmenil sa za tých dvadsaťpäť rokov existencie *Rebrika* čitateľ?

Dieťa ostane vždy dieťaťom, to sa nemení. Má chuť objavovať nové veci, púšťať sa do dobrodružstiev, má radosť, keď dobro zvíťazí nad zlom. Dieťa ako čitateľ sa však naozaj zmenilo. Je ovplyvnené vyvíjajúcou sa technikou a spôsobmi súčasnej komunikácie. To sa premieňa aj do tvorby časopisu; články už nemôžu byť také hutné – dôležitý obsah sa usilujeme zmestiť do menšieho množstva slov, čo nie je vždy jednoduché. Väčšiu váhu kladieme na ilustrácie, ktoré sú pre deti veľmi dôležité.

Aj pri komunikácii s deťmi vidíme ich posun smerom k technike. Okrem listovej korešpondencie sa rozširuje naša komunikácia aj prostredníctvom e-mailov a webu. Najaktívnejší čitatelia píšu na web *Rebrika* svoje vlastné príspevky.

Jedným z cieľov *Rebrika* je aj kresťanská formácia detských čitateľov. Na druhej strane je tu nebezpečenstvo, že obsah môže sklznúť do školometstva, až mentorovania. Kde je hranica, aby bol časopis pútavý, formálny, no nie mentorský?

Usilujeme sa aj tie „mentorské“ veci podať pútavým spôsobom, aby sme deti neodradili, ale aby sa, naopak, dali zapáliť pre konanie dobrých vecí. Obsah tvoria ľudia, ktorí majú deti alebo s nimi pracujú. Sú teda v každodennom kontakte s deťmi a poznajú ich súčasné potreby. Aby sme veci napísali naozaj dobre, na tvorbe *Rebrika* sa zúčastňujú tri redakčné skupiny.

Tri? Prečo?

Prvá je redakčná skupina, ktorá tvorí časopis obsahovo. Skupinu tvoria tvorcovia plní nápadov. Pracuje sa s nimi veľmi dobre, lebo vždy spolu vymyslia niečo nové.

Druhá je expertná skupina, tú tvoria kňazi, učitelia, grafici, umelkyňa z Bibiany. S nimi kontrolujeme obsah i formu, či vyhovuje požiadavkám detí, rodičov, učiteľov, aby to bolo naozaj to, čo má *Rebrik* ponúknuť.

Tretiu skupinu tvoria vlastne dve detské redakčné skupiny. Deti sa vyjadrujú ku každému číslu *Rebrika* a tak isto aj ku grafickému návrhu nového ročníka časopisu. Ich podnety a návrhy na zmeny týkajúce sa zrozumiteľ-

Katarína Jantáková odovzdáva Svätému Otcovi pozdravy od slovenských detí

nosti textu, farebnosti či prehľadnosti príspevkov využívame pri spracovaní konečnej podoby časopisu.

Detský časopis by mal byť aj interaktívny.

Pre deti máme v časopise pripravené množstvo úloh. Niekedy ide iba o odpovede na hlavolamy, inokedy majú ťažšie úlohy, napríklad zorganizovať Martinský lampiónový sprievod či veselý piknik pre kamarátov, alebo pripraviť pre spolužiakov preteky či deň plný hier. A hoci niekedy ide o náročnejšie úlohy, deti ich spolu s ochotnými dospelými, rodičmi, učiteľmi či vedúcimi stretiek, zvládajú, a tak v svojej komunite rozširujú svet dobrom.

Vari najznámejšie zapojenie vašich malých čitateľov boli listy, ktoré deti napísali Svätému Otcovi Františkovi. O čo presne išlo?

V časopise *Rebrik* v aprílovom čísle 23. ročníka sme vyzvali čitateľov, aby sa modlili za Svätého Otca a aby mu o tom aj napísali. Túto istú výzvu sme sprostredkovali deťom 11. mája 2013 aj na Púti detí, ktorú organizovalo eRko, Hnutie kresťanských spoločenstiev detí. V redakcii sa postupne nazhromaždilo 1468 pozdravov. Deti nakreslili 215 pozdravov a poslali priamo do redakcie a 1253 pozdravov napísali deti na Misijnej púti detí od detí Svätému Otcovi, v ktorých mu píšu o tom, že sa za neho budú modliť. Po sprostredkovaní arcibiskupským úradom v Bratislave sme dostali možnosť osobne odovzdať tieto pozdravy Svätému Otcovi na generálnej audiencii 26. 6. 2013 vo Vatikáne.

Stretli ste sa priamo so Svätým Otcom Františkom?

V stredu 26. júna sme sa hneď ráno vybrali na audienciu. Niesli sme so sebou škatuľu s pozdravmi detí pre Svätého Otca. Tá škatuľka vážila 8 kilogramov...

Odovzdanie pozdravov Svätému Otcovi prebiehalo v úprimnej atmosfére a hoci trvalo len krátko, bolo naplnené úprimnou radosťou, ktorá vždy pri spomienkach na tieto chvíle vo mne oživa.

Vycítili ste z detských príspevkov, že v ich autoroch sa skrýva literárny či výtvarný talent?

Ale áno. Deti, v ktorých sa niečo také skrýva, ale aj tie, ktoré sú naozaj aktívne a pravidelne nás zasypávajú listami, pozývame každý rok na novinársky tábor s názvom Expedícia R. Deti tu okrem táborových zážitkov majú aj možnosť rozvíjať svoje talenty – tvoria si vlastný táborový časopis. Ten vychádza počas tábora každý jeden deň. Niektoré z „našich táborových detí“ sú v súčasnosti výtvarníkmi alebo sa zaoberajú literárnou tvorbou.

Dvadsaťpäť rokov je už v podstate jedna generácia. Objednávajú si deti vašich prvých čitateľov opäť *Rebrik*?

S radosťou môžem povedať, že áno. Ba už aj na spomínané táborové Expedície R chodia deti „našich detí“. Uvidíme, či sa dožijeme aj takýchto vnúť.

Ad multos annos!

Za rozhovor ďakuje PAVOL PRIKRYL (Snímky: Cesta+, archív K. J.)

Myslím, teda viem: VOX násobí šance

**Inzerujem
v ňom!**

Objednávky:

vox@prikryl.sk 0915 793 811

**Objednajte si
dvojtyždenník o náboženstve a kultúre**

**Celý ročník
si môžete objednať
kedykoľvek v priebehu roka.
Neprídete tak nielen o jednotlivé čísla, ale ani o prílohy.**

**Ročné predplatné je 10 eur,
polročné 6 eur.**

**Do správy pre prijímateľa kvôli identifikácii platby
uved'te
priezvisko a adresu**

**Dvojtyždenník o náboženstve
a kultúre**

Vydáva Rada pre vedu, vzdelanie
a kultúru KBS
Adresa redakcie: Dvojkřížna 4,
821 06 Bratislava
ISSN 1339-3634
Vychádza dvojtyždenne v pdf podobe.
Cirkevný cenzor: ThLic. Zdeno Pupík, PhD

Šéfredaktor: Mgr. Pavol Prikryl
tel. +421 915 793 811,
e-mail: vox@prikryl.sk,
prikryl62@gmail.com

Predplatné si je možné objednať
e-mailom alebo telefonicky:
vox@prikryl.sk
+421 915 793 811
Číslo bankového konta:
SK20 0200 000000 7516949112